

Kolege poslanici i kolegice poslanice, počinjemo rad.

Primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno je da postoji kvorum potreban za početak sjednice jer je prisutna većina ukupnog broja poslanika.

Otvaram sjednicu **Drugog vanrednog zasijedanja u 2023. godini Skupštine Crne Gore 27. saziva.**

Prije nego što počnemo sa radom, molim vas da povodom užasne tregedije i zemljotresa i velikog broja žrtava koje su se desile u Turskoj i Siriji, minutom ćutanja odamo poštu žrtvama razornog zemljotresa.

Slava im.

Podsjećam da sam sazvala Skupštinu na sjednicu vanrednog zasijedanja saglasno Poslovniku Skupštine, a na zahtjev Vlade Crne Gore. Zahtjevom za vanredno zasijedanje određen je dan održavanja i dnevni red sjednice.

Za dnevni red sjednice određena je jedna tačka, i to:

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Prije prelaska na glasanje o dnevnom redu, imamo dvije proceduralne obaveze, i to sledeće - obavještavam vas da je Miodrag Radonjić podnio ostavku na funkciju viceguvernera Centralne banke Crne Gore, pa objavljujem da, saglasno Poslovniku Skupštine, Skupština konstatuje ostavku, čime mu prestaje funkcija viceguvernera Centralne banke Crne Gore. Takođe, treba da usvojimo zapisnike sa sjednice Skupštine, i to:

- Zapisnik sa Prve posebne sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2021. godini;
- Zapisnik sa posebne sjednice povodom obilježavanja 30 godina od proglašenja Crne Gore ekološkom državom;
- Zapisnik sa sjednice Petog vanrednog zasijedanja u 2021. godini;
- Zapisnik sa Prve posebne, Druge posebne, Treće, Šeste posebne sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2021. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbe na zapisnike? Nema.

Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni navedeni zapisnici bez primjedbi.

Prelazimo na izjašnjavanje o dnevnom redu.

Stavljam na glasanje dnevni red određen u sazivu.

Izvolite, kolege i kolegice, glasajte.

Glasala su 43 poslanika - 42 glasa za, jedan glas protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je usvojen dnevni red koji je određen u sazivu.

Uvažene kolege, želim da vas obavijestim da je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu na 78. sjednici održanoj juče, 09. februara 2023. godine, nakon održanog konsultativnog saslušanja povodom razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, koji je podnijela Vlada Crne Gore, usvojio određene zaključke. Ti zaključci su mi dostavljeni i ti zaključci su sljedeći:

1. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, nakon sprovedenog konsultativnog saslušanja, nije se izjasnio o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću iz razloga kako bi se omogućilo detaljno upoznavanje članova Odbora i ostalih poslanika Skupštine Crne Gore sa rezultatima navedenog saslušanja, na kojem su iznijeti brojni kritički osvrti u odnosu na predložena rješenja, te na taj način ispoštovao cilj i smisao parlamentarnog saslušanja sa namjerom da se ostvare suštinska unapređenja teksta;

2. Odbor poziva Skupštinu Crne Gore da na sjednici Drugog vanrednog zasijedanja u 2023. godini zakazanoj za 10. februar tekuće godine utvrdi predloženi dnevni red, a da nakon utvrđivanja istog odredi pauzu kako bi se dao prostor Radnoj grupi, koju je formirao Odbor, da razmotri predloženo zakonsko rješenje i kreira suštinska unapređenja teksta Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću;

3. U skladu sa članom 73 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor je formirao Radnu grupu za unapređenje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću u sljedećem sastavu: Momo Koprivica, koordinator Radne grupe, Predrag Bulatović, član, Branka Bošnjak, članica, Srđan Pavićević, član, Milosava Paunović, članica.

Radna grupa će u svoj rad uključiti i predstavnike Ministarstva pravde, ovlašćene predstavnike navedenog akta, kao i sve ostale zainteresovane subjekte. Svakako, Radna grupa će odrediti dalji tok izvršenja zadataka i metodologiju rada na svojoj prvoj sjednici.

Cijeneći da smo u toku vanrednog zasijedanja, da smo utvrdili dnevni red navedene sjednice, da nam je obaveza da se o navedenoj tački izjasnimo do kraja vanrednog zasijedanja (što znači 28. februara u

ponoć), a cijeneći takođe i odluke Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, koji je, koliko sam shvatila iz rada Odbora, od svih prisutnih članova Odbora podržan i jednoglasno usvojen - sa ovim ću odrediti pauzu kako bi Radna grupa imala mogućnosti da radi, ali uz dogovor i obavezu da se do kraja ovog vanrednog zasijedanja nastavi ova sjednica Skupštine kako bismo se i izjašnjavali o navedenom predlogu zakona koji nam je dostavila Vlada.

Poslanica Vuksanović Stanković je željela nešto da saopšti.
Izvolite, poslanice Vuksanović Stanković.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (10.02.23 15:58:37)

Zahvaljujem, predsjednice.

Poštovana Skupštino, ja se izvinjavam što ću morati da iskoristim ovu proceduralnu reakciju da ukažem svim kolegama poslanicima na ono što je već poznato javnosti Crne Gore - da se radnici Telekoma, njih 200 sa svojim porodicama, već tri mjeseca nalaze u velikom problemu. Naime, oni su u štrajku zato što se ne poštuju osnovne odredbe Ustava Crne Gore, Zakona o radu i Kolektivnog ugovora.

Mislim da briga svih nas treba da budu radnici i nije prvi put da se Socijaldemokratska partija zalaže za prava radnika u ovoj državi. Zato sa ovog mjesta pozivam nadležne državne organe da hitno pokrenu proceduru utvrđivanja poslovanja menadžmenta Telekoma, kao i inspektora rada koji su postupali suprotno Odluci Ministarstva rada i socijalnog staranja kao organa koji im je pretpostavljen. I molim vas da imamo razumijevanja za ono što prolaze radnici, koji su već tri mjeseca bez zarade. To je 200 radnika sa svojim porodicama, to je hiljadu duša.

Premijer Abazović je odbio tri puta da ih primi, molim Vas... Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.02.23 15:59:45)

Hvala, poslanice Vuksanović Stanković. Vrijeme za proceduralnu reakciju je isteklo, a na Kolegijumu smo dogovorili upravo da neće biti proceduralnih reakcija.

Uvažene kolegice i kolege, sa ovim završavamo današnji rad.
Svakako ćete biti obaviješteni o nastavku ove sjednice. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:07:41)

Poštovane poslanice, poštovani poslanici,

Nastavljamo sjednicu Drugog vanrednog zasijedanja u 2023.

Podsjećam da sam sazvala Skupštinu na ovu sjednicu vanrednog zasijedanja na zahtjev Vlade Crne Gore. Zahtjevom za vanredno zasijedanje određen je dnevni red sjednice.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Dnevni red smo usvojili, prelazimo na pretres.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Dritan Abazović, predsjednik Vlade i Marko Kovač, ministar pravde. Sjednici prisustvuje Branimir Janjević, generalni direktor Direktorata za međunarodnu pravosudnu saradnju.

Izvjestioci Odbora su: Budimir Aleksić, Zakonodavnog odbora.

Shodno navedenom otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Poslanik Andrija Popović, želi proceduru.

Izvolite, poslanice Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.02.23 11:08:46)

Zahvaljujem.

Želim da ukažem na još jedno ponižavanje Parlamenta, tiče se ove sjednice vanrednog zasijedanja, koja je započela 10.februara, morala je u tom danu i da se završi.

Dakle, član 128 Poslovnika: "Podnosilac zahtjeva za vanredno zasijedanje određuje dan održavanja i dnevni red sjednice. I još ima dva stava tog člana koji govore o tome. Naravno, ova sjednica je više puta odlagana bez ikakvoga obavještanja poslanika. Juče smo satima čekali da ova sjednica konačno započne, ne samo mi poslanici, javnost, mediji, to stvarno više nema nikakvoga smisla. Ovo se nikad nije dešavalo da se sjednica vanrednog zasijedanja danima odlaže.

Molim vas pazite što radite. Mi više, kao Skupština, nemamo kontrolnu funkciju, nema premijerstog sata, nema poslaničkih pitanja i ovo je jedini način na koji možemo da ukažemo na sve anomalije koje se dešavaju u ovoj skupštini. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:10:36)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Da vas podsjetim, ovo jeste sjednica vanrednog zasijedanja, sjednica sazvana na zahtjev Vlade. Takođe, sjednica je u terminu kada je i sazvana, za datum kada je sazvana i otvorena. Izglasan je dnevni red onako kako je predviđeno Poslovníkom i napravljena je pauza shodno radu u okviru Odbora za politički sistem i pravosuđe gdje su se članovi Odbora dogovorili i napravili radnu grupu sa namjerom da unaprijede ovaj zakon. To je prva stvar.

Druga stvar, ako ćete se sjetiti, mi smo imali i sjednice Kolegijuma na koju smo takođe raspravljali oko dinamike i način kako ćemo i raditi i vezano i za ovu sjednicu i smatram da su, upravo što se tiče ove sjednice, dominantno poslanici bili ti koji su želeći da naprave unapređenje u radu ovog, samog materijala ovog zakona upravo i predlagali određeno dodatno vrijeme kako bi radna grupa mogla da radi i da unaprijedi zakon. Sa te strane mislim da apsolutno ne stoji primjedba da je bilo ko drugi uticao, intervenisao na odlaganje ove sjednice ili početka rada i završetka rada. Mislim da su upravo svi poslanici, dominantno oni koji imaju predstavnike u Odboru za politički sistem, oni koji su iz najbolje namjere željeli da dođe do unapređenja ovog zakona, tako da je i jedan od zaključaka sa sjednice Odbora za politički sistem i pravosuđe bio taj upravo da se rad na ovom zakonu, na njegovom unapređenju dovrši do 27. Tako je i najavljen nastavak rada sjednice juče za 27. Očigledno je Odboru, odnosno radnoj grupi bilo potrebno dodatno vrijeme, pa smo iz tog razloga pomjerali početak za jutros.

Mislim da su sa ove strane upravo poslanici ti koji su i te kako našli načina da upravo ovu nadzornu i kontrolnu ulogu koju ima Parlamentu na ovaj način i sprovode u djelo. Mislim da bi ovo trebalo, jer je Parlament zauzeo upravo svoju aktivnu ulogu da kroz svoja radna tijela sprovodi svoju kontrolnu ulogu.

Zahvaljujem.

Nastavljam dalje.

Pozivam predsjednika Vlade da da dopunsko obrazloženje.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

DRITAN ABAZOVIĆ (28.02.23 11:13:21)

Zahvaljujem, uvažena predsjedniče Skupštine.

Uvažena potpredsjednice, uvaženi poslanice i poslanici, poštovani predstavnici medija, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Kao što znate, o antimafija zakonu je bilo puno riječi u prethodnim danima, ali bilo je puno riječi i u prethodnim godinama, dakle vrlo iskren. I jedno od glavnih zakonskih rješenja koje je trebalo da bude plod one pobjede i prve tranzicije vlasti u Crnoj Gori 30. avgusta jeste zakon o oduzimanju nelegalno stečene imovine.

Na početku dozvolite da zahvalim svima koji su dali doprinos da dođemo do zakonskog rješenja. Ja cijenim jako puno napore Odbora za politički sistem, radne grupe i da Vlada Crne Gore apsolutno ostaje otvorena za sve kritike, sugestije i eventualne amandmane koje bi ovo zakonsko rješenje učinili još bolje, tu ne postoji nikakva dilema. Kao što pred poslanicima i druga akta koja dolaze i drugi zakoni podliježu amandmanima, podliježu provjerama, podliježu poboljšanjima, komentarima, tako i ovo zakonsko rješenje koje ima posebnu važnost za Crnu Goru treba da ima sav taj monitoring i sav taj proces koji treba da se prođe, tako da sam ja vrlo zahvalan svima koji učestvuju i ulažu dodatne napore da poboljšamo zakonsko rješenje. Međutim, želim sa aspekta Vlade da kažem nekoliko stvari koje možda nijesu samo dovoljno potencirane, sigurno su izrečene, ali možda u cjelovoj ovoj političkoj galami i zbog razno raznih političkih interesa, jer ovo više je prevazišlo pravni aspekt, nisu možda dovoljno imali priliku ljudi da čuju.

Antimafija zakon je kreiran tako da bude efikasna podrška Tužilaštvu u oduzimanju imovine stečene kriminalom ili za koje ne postoji jasno porijeklo. Sva priča da se s ovim legalizuje zapravo imovina određenih ljudi za koje postoje indicije da su se bavili kriminalnom djelatnošću i sva ta priča da postoje funkcioneri iz prethodnog režima ili biznismeni iz prethodnog režima, ili današnji biznismeni u Crnoj Gori ili političari u Crnoj Gori koji ovim zakonom nisu obuhvaćeni nije tačno. Dakle, to odgovorno tvrdim apsolutno nije tačno i Tužilaštvo prema bilo kome od tih lica, možemo i ad nominem da govorimo od tih lica, da ako krene postupak on će morati da ima dokazivanje imovine u građanskom postupku prema zakonu koji nudimo kao model da se pomogne Tužilaštvu u Crnoj Gori.

Mi trenutno nemamo ništa samo da tu dilemu razriješimo. U ovom trenutku ako ne damo instrument mi ćemo imati dalje neefikasne zakone koji ne mogu da odgovore zahtjevima borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Postojeći zakoni takođe daju neku mogućnost, takođe pružaju neku šansu, ali praksa pokazuje sljedeće da su se do sad uzimali neki satovi i to oni bezvredni, ne oni vrijedni, manžetne, knjige, neki pokloni koji nemaju nikakvu dodatnu vrijednost i na tome se svodilo oduzimanje imovine za koje postoje pravosnažne presude.

Najveći novitet zakona jeste da nam sad neće trebati pravosnažna presuda, da će u građanskom postupku finansijsku istragu može da pokrene odmah. Da stranka protiv koje se pokreće finansijska istraga je dužna da objasni porijeklo svoje imovine i ako nije u mogućnosti da objasni porijeklo svoje imovine da će se ona oduzeti nezavisno od ishoda krivičnog postupka. I sad je pitanje za sve kritičare koje takođe cijenim i poštujem, ali ne poštujem da svoju političku ambiciju ostvaruju preko ovog zakona, za kojeg postoji konsenzus kod svih građana Crne Gore nezavisno koja su politička opcija. Pitam kako to prema nekim ljudima koje ad nominem kažemo dase zovu Svetozar Marović ili da se zove Vesko Barović ili da se zove ne znam kako, ovaj zakon ne može da se primijeni. Pitam odgovorno sa govornice kako neko tvrdi takvu neistinu da se prema tim ljudima ne može primijeniti zakon. Zakon može da se primijeni prema svim građanima, svim fizičkim licima u Crnoj Gori.

Kad je u pitanju slučaj Svetozaera Marovića, jer moramo jednostavno da razbijamo propagandu u paramparčad, protiv njega može da se primijeni Zakon koji je aktuelan, za njega realno nije ni trebalo jer on je već sam sebe deklarirao kao vođu organizovane kriminalne grupe. Dakle, čovjek jeste u bjekstvu ali on i po postojećim zakonima može. Ovakav zakon omogućava da se prema svim ovim licima pomenutim i nepomenutim ima ih sigurno mnogo u Crnoj Gori, pokrene građanski postupak dokazivanja njihove imovine. I sada umjesto da imamo zakon, da imamo mogućnost da Tužilaštvo otpočne da igra svoju utakmicu mi želimo da se pravimo pametni, misleći da odmah trebamo da imamo zakonsko rješenje koje je super efikasno. 1948. mi ne možemo imati za to što smo preuzeli neke međunarodne obaveze, ako želimo od toga da odustanemo to je druga priča. Mi ne možemo da imamo 48. ali mi možemo da imamo 2023. i da omogućimo instrument našem Tužilaštvu sa kapacitetima koji su skromni da počnu da rade, da vrše finansijske istrage, da oduzimaju imovinu, da tu imovinu koriste za jačanje sopstvenih kapaciteta, naravno i za socijalnu komponentu, ali i za jačanje svih instrumenata borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije i da to efektuira boljim istragama i protiv ljudi koji su možda svoju imovinu skrili na nekim drugim destinacijama.

Šta mi želimo da biramo ovom galamom, ne mislim da je to većina u državnom parlamentu, ali šta je poenta ovoga, ove kritike prema zakonu. Poenta je da mi nemamo ništa, poenta je da mi nemamo ništa, kao i dosad i da se ti ljudi dobiju na vremenu da eventualno i sami odrade neke radnje skrivanja svoje imovine možda u narednih šest mjeseci ili godinu dana. To je čitava poenta priče. Žao mi je, ne mislim na ljude u državnom parlamentu naravno da mislim rekao bih, ovdje sam da bih vodio dijalog sa vama, ali neki ljudi koji djeluju sa strane i pokušavaju da jednostavno bacaju drvlje i kamenje na zakon koji Crna Gora do sad nije ni imala je stvarno prevazišlo svaku mjeru. Nemoguće je da ne postoji cilj da se zaštiti postojeći status kvo. Cilj tih napada jeste da se zaštiti postojeći status kvo, a pitam pred građanima, pred licem javnosti kome je u interesu da se zaštite ljudi za koje se sumnja da su nelegalno sticali imovinu. Da li je to interes nekih struktura iz prethodnog režima ili je to možda interes nekih drugih ljudi. To je veliko pitanje i ako se na to bude odgovorilo jasno će svakome biti svaka moguća kritika. Mi moramo da znamo da su naši kapaciteti kao države u svim institucijama skromni, na žalost, ali tako je, i kada je u pitanju Državno tužilaštvo i kada je u pitanju Poraska uprava i kada su u pitanju druge institucije, da ne pričam o sudstvu, efikasnost nije na nekom ogromnom nivou. Zbog toga ljudi trebaju da počnu da treniraju, trebaju da počnu da rade. Da li je ovo zakonsko rješenje savršeno? Nije, zato što ne postoji savršeno zakonsko rješenje. Svaki zakon bilo koji, koji ste usvojili ili koji ćete usvajati u narednom periodu, sigurno može da se napiše i bolje ili da ima određenu korekciju koja ga čini boljim. Da li je ovo kraj priče? Ne, ovo je početak stvaranje atmosfere u kojoj ćemo pravnim procedurama oduzimati nelegalno stečenu imovinu. Ovo je početak, ovo je pionirski pristup Crne Gore koja će u narednom periodu morati to da radi. Kad neko priča o onoj imovini iz '90-ih tu smo da čujemo zajedno sa Ministarstvom finansija izmjene poreskih zakona koji će voditi ka tome da se može bolje naplatiti porez za neku imovinu koja je stečena u prethodnom periodu. To ne podliježe pod ovaj zakon. Ne mogu da prihvatim da ljudi koji za sebe tvrde da su besprekorni borci borbe protiv korupcije, organizovanog kriminala, besprekorni u svemu da jednostavno se koriste nekim stvarima koje su populističke. Lako je reći mi ćemo da oduzmemo imovinu. To nema uporište u Ustavu, nema uporište u evropskim konvencijama, nema uporište u međunarodnom pravu. Ovo što smo predložili, kao rješenje jeste nešto što smatramo da može da bude funkcionalno za našu državu. Da li će kao što se i drugi zakoni, kao što se uvode nova kaznena politika često pa imamo često promjene Zakona o krivičnim djelima gdje se tretiraju neka nova krivična djela koja ranije nisu prepoznata. Pa, radi se dopuna zakona možda će se raditi dopuna ovog anti-mafija zakona, ali da li neko misli da će se anti-mafija zakonom zapravo podsticati ljude da legalizuju nelegalnu imovinu. To apsolutno nije tačno.

Zaključujem, spreman naravno na diskusiju sa vama i razmjenu argumenata jer mislim da nam je to zaista potrebno svaka dobronamjerna sugestija da se popravi zakon je dobrodošla. Cijenim napore radne grupe, izuzetno ih cijenim. Cijenim napore Odbora za politički sistem. Vjerujem da ćete amandmanima sigurno popraviti ovo djelo, ali zbog građana Crne Gore treba naglasiti sledeće - ako ne budemo imali antimafija zakon ne možemo očekivati efikasnije oduzimanje imovine stečene kriminalom. U ovom trenutku zakonska rješenja koja Crna Gora ima su potpuno neefikasna. Ovo zakonsko rješenje će nam omogućiti da, po našem skromnom sudu i procjenama, imamo rješenje koje će biti primjenjivo i koje će dati rezultate u prvoj godini svoje primjene.

Postoje krivični postupci koji se vode protiv brojnih ljudi u Crnoj Gori. Protiv određenih lica kojih se vodi krivični postupak treba pokrenuti finansijske istrage. Samo primjera radi, govorim o ozloglašanim klanovima u Crnoj Gori, vi danas imate situaciju da je na desetine pripadnika tih klanova i kavačkog i škaljarskog u krivičnom postupku. Mnogi od njih su u istražnom zatvoru. Ljudi imaju milionsku, desetomilionsku imovinu, siguran sam nemaju način da objasne svoje porijeklo jer je većina od njih se tretira kao nezaposleni. Mi nećemo zbog nečijeg hira da im damo instrument da to prihoduje država Crna Gora i da to materijalno dobro, materijalni prinos stavimo u funkciju naših institucija sistema. Moram naglasiti da mi ne odnosi se definitivno na poslanike, ali odnosi se na određene političke grupacije i na druge grupacije koje nijesu političke, možda imaju ambiciju da pomognu nekim političkim grupacijama da zaista sumnjam da iza ovoga stoji upravo odbrana imovine tih lica jer nijedan valjan argument nije dat da se kaže da se ovim zakonom to neće postići. Ako ne budemo imali zakon to se sigurno neće postići. Da li ovo zakonsko rješenje ćemo popravljati za godinu dana, dvije, unapređivati ga, vjerovatno hoćemo, dešava se i sa drugim zakonskim rješenjima, nije ni ovo Sveto pismo pa da je nešto nepromjenjivo, ali da li našem tužilaštvu i našim institucijama treba instrument u ruke da mogu da oduzimaju nelegalno stečenu imovinu treba. Zamolio bih vas da u tom kontekstu svi zajednički razmislimo, pronađemo najbolji model, damo amandmane i dovedemo do usvajanja anti-mafija zakona u Crnoj Gori. Zahvaljujem, izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:27:09)

Zahvaljujem predsjedniku Vlade.
Poslanik Popović, želi proceduru.
Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.02.23 11:27:18)

Zahvaljujem.

Vama se obraćam, predsjednice Parlamenta, mislim da ste morali da opomenete davno smijenjenog premijera koji u svom izlaganju pominje kao kriminalce i ljude za koje ja ne znam čak ni da su procesuirani. Mnogo sam osjetljiv na kršenje ljudskih prava i sloboda. Dakle, ne može ovdje davno smijenjeni premijer biti tužilac i dželat i pominjati ljude koje ja i ne poznajem, ali ne znam da su procesuirani kao teške kriminalce, a da ga vi ne opomenete, da ste potpuno nijemi, sjedite i sve to tako slušate. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:28:19)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.
Procedura u okviru tačno minuta, pohvalno na vrijeme korišćenja procedure.

Mislim da je predsjednik Vlade koristio svoju političku konstataciju, ne bih se u ovom trenutku mogla složiti oko te vaše konstatacije ostavljamo otvoreno, vjerujem i očekujem da se u svakom slučaju svako ko je na bilo koji način se ogriješio o zakon bude procesuiran. Nisam u ovom trenutku mogla zaista da se sjetim da li je negdje govorimo o pojedinačno imenu nekoga, ko nije procesuiran. Čini mi se da smo, na žalost, mi u Crnoj Gori već došli u situaciju da već mnogo različitih imena u javnom životu se vrlo često pominju i kad jeste i kad nije mjesto. To je generalno slika naše ukupne medijske scene ne samo našeg Parlamenta, ukupan javni prostor je takav da vrlo često kvalifikujemo ljude koji i nijesu, ali u svakom slučaju nijesu procesuirani. Sa te strane, zaista bih voljela da držimo odnos koji jeste u Parlamentu što se tiče digniteta doma, a što se tiče procesuiranja ostavljamo nadležnim organima da procesuiraju one za koje smatraju da je potrebno i da ima osnova jer definitivno se ja ne bih miješala u drugu granu vlasti. U svakom

slučaju pozivam na to da se u Parlamentu ne pominju ukoliko je moguće imena ljudi za koje nije dokazano da su na bilo koji način prekršili zakon.

Zahvaljujem i nastavljamo na uvodna izlaganja ispred poslaničkih klubova koje će u skladu sa načinom i dogovorom govoriti članovi radne grupe.

Riječ dajem poslaniku Predragu Bulatoviću, ispred Kluba Demokratskog fronta.
Izvolite, poslaniče Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ (28.02.23 11:30:28)

Zahvaljujem, predsjednice.

Dame i gospodo, poštovani članovi Vlade,

Ja mislim da nema potrebe sada za velikom raspravom jer je koliko sam shvatio postignut dogovor da mi danas ne glasamo o zakonu i da je to jedna dobar odnos između radne grupe koju je formirao Odbor za politički sistem, na čelu sa gospodinom Koprivicom i uz učešće eksperata i učešće članova Vlade.

Ja moram da kažem da je tu postignut određeni napredak ostale su i kontraverze između svih nas okko samog zakona, oko drugih zakona. Mislim da bi bilo pogrešno da u ovom trenutku ja sad govorim u ime DF-a na bilo koji način se polarizujemo i da ne uhvatimo šansu da uradimo sve što je dobro, sve što je dobro i što možemo da uradimo.

Poštovani građani, vi znate da DF od svog osnivanja pa i oni koji su osnivali DF i prije toga insistiraju da se od '90-tih od '90.godine do dana današnjeg kriminalci, lopovi, pljačkaši, tajkuni, oni koji su oštetili Crnu Goru se njima prije svega oduzme imovina. Zahvaljujući tome što je država bila partijska onda ta imovina nije oduzeta i Zakon o porijeklu imovine koji tretira i šverc nafte i šverc cigareta koji tretira i one famozne fri šopove koji su nekada dati određenim fizičkim licima koji su postali biznismeni itd. itd. to je izazov za koji je Demokratski front bio spreman da se uhvati, da je bio član Vlade 42., 43., itd. i nadamo se da ćemo imati šansu sada ili u nekom vremenu koje dolazi da se uhvatimo u koštac zajedno sa svima koji to žele da riješimo taj komplikovan zakon.

Poštovani građani, ovaj zakon koji je obrazlagao premijer i što je Vlada dostavila nije Zakon o porijeklu imovine i nije zakon koji targetira samo imovinu, nego je neophodno sva međunarodna iskustva su pamet u krivično-pravnoj materiji Crne Gore angažovati što hitnije i što prije da se targetira imovina i da se oni koji su opljačkali Crnu Goru oni koji su privatizovali i pokrali Kombinat aluminijuma, Željezaru, da ne nabrajam preduzeća dalje, a to su vrlo konkretni ljudi, koji su navodno ugledni, a nijesu ugledni da se njima ta imovina oduzme, oporezuje itd. To ovaj zakon nije, to je složen poduhvat koji podrazumijeva vjerovatno i promjenu Ustava, traži najmanje poznavanje međunarodnih odnosa prakse Evropskog suda kome mi podliježemo itd.

Dakle, ono što želim da kažem da ovaj zakon to nije i kažem da DF želi takav zakon i insistira da se taj zakon donese. Napominjem, ne može se iz Vlade ma ko u njoj bio reći građanima Crne Gore poslanicima predložite vi to ne, to mora da uradi Ministarstvo pravde i Vlada da se uhvati u koštac sa tim i da uključi sve u Crnoj Gori, da se na tome radi. Ali, imajući u vidu, da to nije na dnevnom redu, da je na dnevnom redu izmjene i dopune Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, zakona koji je 2015.godine predložio ministar pravde Zoran Pažin, gdje se predviđa da se imovina od kriminalaca oduzima na kraju krivično-pravnog postupka na osnovu osuđujuće presude i namjera je zakonodavca odnosno predloga predlagača ovog zakona da ne hvatajući se u koštac sa onom materijom pribjegne jednom novom modelu koji je izazvao mnogo kontraverzije kod Evropske komisije, kod sudija, kod poslanika itd. da se kombinuje taj krivično-pravni postupak i građansko oduzimanje imovine što poštovani građani znači. Kada tužilac pokrene, ovdje Vlada predlaže da se podigne, da se donesu odluke o sprovođenju istrage, ja recimo imam rezervu, jer Tužilaštvo nije reformisano. Imajući u vidu da je Milivoje Katnić u svoje vrijeme rekao da kada je Milo Đukanović u pitanju ne postoji ni udaljena sumnja za nešto što se vidi iz aviona, nije očišćeno Tužilaštvo i mi dajemo u ruke nekom xy tužiocu da samim donošenjem odluke o pokretanju istrage otvori proces oduzimanja imovine. Razgovarali smo o tome dugo na radnoj grupi i moram da kažem moj utisak kao predstavnika Demokratskog fronta, da su predstavnici Vlade bili vrlo kooperativni i da smo se razumjeli imali smo oštih riječi, ali je materija složena, ja sam parlamentarac dugo, ali ovo nije moja materija, ovo je složena materija, ali nije da ne razumijem osnovne stvari šta treba uraditi.

Dakle, poštovani građani, neophodno je da tužilac pokrene krivičnu proceduru, e sada dolazimo gospodine Abazoviću da centralizujemo stvari. Ni ovaj, ni onaj ni bilo koji zakon nije preduslov da Tužilaštvo radi svoj posao.

Pitanje je sljedeće, zašto Tužilaštvo do sada nije pokrenulo ni jedan krivično-pravni postupak protiv Mila Đukanovića, Marka Markovića, Janka Petrovića itd. Da smo mi imali na desetine tih postupaka, onda bi rasprava ovdje u Parlamentu i u radnoj grupi bila sljedeća. Postoji nam opasnost, da zbog teorijske

rasprave je li skaj aplikacija dokaz ili nije, koju će da izmisle one sudije koje su spregnute sa bivšim režimom i kriminalcem, pa da padne optužba i da se oslobodi određeni kriminalac koji ima desetina miliona evra onda bi mi vodili raspravu da imamo takve pokrenute postupke sljedeće sadržine. Ministar pravde bi mogao da izvede računicu i da kaže, potencijalno u procesu tom 10 miliona u ovom drugom 50 i to su one milijarde koje građani očekuju, mi to nemamo, ne zato što nijesmo imali zakon, nego što nemamo Tužilaštvo. Imamo problem što je nereformisano sudstvo, imamo ko zna koga tamo.

Znači, to nemamo odmah da se dogovorimo i to ne rješava ova materija ovoga zakona. E sada, pošto smo se dobro razumjeli oko toga, da su to pokušaji uvođenja novog instituta koji je izazvao kontraverze čak i kod predstavnika Evropske komisije. Odmah da vam kažem jednu stvar, ja lično govorim u moje ime, moja iskustva sa našim evropskim partnerima i moji su evropski partneri su veoma negativno ponekad i sa Venecijanskom komisijom, sa duplim aršinima, da smo slušali svaku začkolnicu primjera radi vezano za izmjene Zakona o Tužilaštvu, mi bi imali Milivoja Katnića i danas. Tako da mislim, da mi moramo da nađemo jasno, transparentno pred javnošću model da kažemo usvojićemo taj zakonski projekat i dobićemo to, nećemo zaštititi nikoga, ali ne zatvaramo proces, da se pod okriljem Vlade i Ministarstva pravde. Jer, ne može pod okriljem radne grupe, ne može pod okriljem Parlamenta, nego Ministarstva pravde, jer to je makar standard u komunikaciji sa Evropskom komisijom, donese ili proba donijeti neki novi zakon koji targetira imovinu.

Gospodine premijeru, sa vama ne bih javno polemicali neki ljudi bi trebali da koriste ovo ili ono, nego da bi imali taj zakon morali da objasne kako su stekli početni kapital i zašto imaju toliki kapital i da ga objasne u jednom postupku, e to nedostaje Crnoj Gori i DF će na tome da insistira i to nije ovaj zakon ovaj zakon je izazvao kažem kontroverze raznih subjekata. Nijedan ne bih odbacio, politički trenutak je specifičan. Ne želim da sumnjam u ičiju lošu namjeru nego želju da niko ne prođe nekažnjen, makar oduzimanjem imovine. I treba da uzmemo ovo do čega smo došli i da, mislim da Odbor za politički sistem, ja mislim trebada završi svoju raspravu povodom ovog zakona, ja mislim da mi ne treba danas da se izjašnjavamo oko ovog zakona bilo bi pogrešno, ali ono što smo stekli kroz rad radne grupe, a tamo ima, Momo mislim ti ćeš govoriti sigurno desetak petnaest iskristalisanih veoma stručnih amandmana za unapređenje teksta, da to bude na raspolaganju Ministarstvu pravde i da nastavimo komunikaciju između Ministarstva pravde i Odbora i da uključimo u hitnom brzom postupku sve one koji mogu da riješe kontraverze.

E sada molim vas, ja se izvinjavam što širim dalje, znači konkretna je materija, imamo jedan ne mali problem. Institucija Zaštitnika je uvedena za to što po Ustavu Tužilac ne može da u tom parničnom postupku predstavlja, vezano za imovinu, državu, ja to razumijem ali ima u tim individualnim nekim predlozima interesantnih stvari. Zašto ne razmisliti odmah danas da se pozicija Zaštitnika zakonom definiše na drugačiji način. Ima jedna dobra ideja oni prvo nemaju kadrovskih kapaciteta te vrste, ali nemaju ni zakonski definisano sve. Organizaciono je moguće unutar pozicije Zaštitnika definisati specijalno odjeljenje u koje bi država podstakla da dođu ljudi ranga tužilaca, ranga sudija, koji bi se nosili sa sudovima da se ova imovina oduzme, da ti ljudi budu garant, ne kažem da budu partijski zapošljeni, ali da se to kao nacionalni interes definiše, da se pri zaštitniku formira jedno takvo odjeljenje da oni ljudi koji su opterećeni poslovima zaštitnika dobiju i ovu dimenziju. Dakle, Zakon o imovini ili novi zakon o Zaštitniku specijalno odjeljenje je bitno.

Drugo, vodili smo raspravu, nijesmo je završili, a mora se završiti. Kaže završi finansijsku istragu tužioc i daje zaštitniku da vodi postupak dalje, to je odlično. Koji tužilac? Da li tužilac koji je blizak nekom tajkunu, tužilac koji želi da ima trajavu istragu i on da finansijsku istragu zaštitniku i on ima 100% učinak tužilac- Ko nema 100% učinak - zaštitnik. Poenta je u sljedećem da se između zaštitnika i Državnog tužilaštva, ima jedan član tamo zakona, definiše odnos mogućnosti da zaštitnik može da ima komunikaciju prije nego što se obrati sudu i da se to razradi na zakonom definisan način.

Jedan od eksperata koji je dao mišljenje na ovaj zakon je predložio da se usvoji memorandum između tužioca i zaštitnika. Ja recimo mislim da je od memoranduma jači zakon. Možda nisam u pravu ali samo govorim o tome da ima potrebe da se te neke stvari još malo dorade. Ostaje dilema, gospodine Abazoviću, sljedeća: ako se opredijelimo za ovaj kombinovani model postoje sudovi, sudovi i procese voditi kod Osnovnog suda u Podgorici, kojeg osnovnog suda, ko je predsjednik Osnovnog suda. Predsjednik Osnovnog suda je žena koja je odredila zatvor Milanu Kneževiću za, mislim incident ovdje u Skupštini, i protiv Branka Radulovića itd. Ne dirajući Ustav, ministar pravde koji je stručno lice zajedno sa drugima kroz zakon koji je u proceduri o Sudskom savjetu, sudijama itd. da razmisli o tome, a to nije neki veliki proces ne samo Specijalnom sudu nego o samostalnosti tih koji će da sude o žalbenom postupku itd. Mi to sada u ovom trenutku nemamo a možemo zajedno kroz rad na ovom zakonu da uradimo.

Ja nisam ulazio šire u elaboraciju svega ovoga iako nekome izgleda da jesam. Ovo je dobra namjera da pozdravim naš dogovor da se ne izjašnjavamo o zakonu, da ocijenim da smo radili naporno više od 10 i ne znam koliko dana, zajedno sa predstavnicima i Ministarstva pravde, odnosno Vlade, sa ekspertima itd. da bi bilo pogrešno da jednim glasanjem sada za ili protiv da se mi, jer sam shvatio da mi

svi želimo da oduzmemo imovinu, ne želimo nikoga da aboliramo, ja sam tako shvatio i ne mislim da iko ima namjeru takvu, da nam ne promakne bilo što. Jer moja priča jeste ovdje na javnoj sceni da se zalažem da već odmah Odbor za politički sistem sumira sve ovo, da zajedno sa Ministarstvom pravde i Vladom vidimo kako će se dalje voditi ovaj proces.

Ja ne bih prejudicirao, neka Ministarstvo i Vlada predlože u stepenu ovoga što smo postigli kako i na koji način da se radi, ali mislim da je neophodno nastaviti ovu praksu širine rada, ne da ide u nedogled, ni u kom slučaju, ja ne mislim na taj nedogled, nego da se stvore pretpostavke da ono što traži da se hitno oduzme oduzme, da to obezbijedi da niko ne bude aboliran i da riješimo pitanja koja interesuje i nas u Demokratskom frontu, to je veliki broj građana bez obzira na teškoće da se to definiše. Šta ćemo mi sa onima koji su u jednom vršenju državnih funkcija uništili Crnu Goru, uništili preduzeća, privatizovali, prisvojili, to nisu desetine miliona, to su milijarde. Ovaj čovjek ovdje sa lijeve strane je dao, koliko si Branko dao, pet krivičnih prijava. Koliko si dobio odgovora 0. Mi nećemo da odustanemo od toga, vjerujem da premijer neće odustati od toga. Ne vjerujem, je li to lako naći, nije lako naći. Da li to možemo naći sa onima koji treba da dođu do dvije trećine u ovom trenutku, ne jer imaju interes da zaštite neke od aktera.

Na kraju krajeva, gospodine predsjedniče Vlade, mi smo skidali ovdje neke imunitete za sumnjive poslove milionske vrijednosti. Šta je urađeno tim povodom, je li zakon problem bio tome, ne, nije problem zakon. Samo tražim u ime Demokratskog fronta da mi imamo razumijevanje i koordinisano djelovanje sa svim koji žele da se oduzme pokradeno i da se kriminalci strpaju u zatvor, ne samo kavački i škaljaski klan, nego i svi oni koji u tom pravcu idu.

Dakle, u ime DF-a pozdravljam odluku ako se tako dogovorimo o zajedničkom budućem radu da i Ministarstvo i Odbor za politički sistem i svi ljudi, pa čak, gospodine predsjedniče Vlade, i oni koji se možda nama u datom trenutku ili nekom od nas, ne svide zbog ovog, onog stava, itd. neka svako kaže svoje mišljenje. Zaključujem tim.

Kod Moma Koprivice, kao predsjednika radne grupe je došlo svako mišljenje. Ministarstvo pravde sve što je imalo na raspolaganju nam je dalo i pojedinačna mišljenja određenih advokata, pojedinačna mišljenja. Gospodin Koprivica je sve to prosljedio svakom članu radne grupe. Osvanuli su naslovi o tome da su amandmani neki od toga Moma Koprivice. Cijenim svaki napor i treba da se podstakne otvorenost i da se uključi u javni rad tamo gdje je neophodno što više ljudi. DF će istrajati na svom programskom opredjeljnu koje sam na početku istakao. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:48:47)

Zahvaljujem poslaniku Bulatoviću.
Izvolite, poslanice Vuksanović Stanković.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (28.02.23 11:49:16)

Zahvaljujem, predsjednice i zahvaljujem uvaženom kolegi Koprivici na dogovoru koji smo postigli.

Pozdravljam predstavnike Vlade i da na samom početku ukažem na činjenicu da Socijaldemokratska partija podržava napore Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se nađe najbolje zakonsko rešenje, što podrazumijeva da imamo zakonsko rešenje koje neće biti mrtvo slovo na papiru već koje će imati adekvatnu primjenu u praksi.

Socijaldemokratska partija i ranije, a i danas dijeli stav da ovakav jedan zakon mora da bude u pravnom sistemu Crne Gore. Mi smo za to da se pod lupu ovakvog zakona stave imovine svih građana, od uvođenja višestranačja, a ako treba i prije, bez izuzetka. Svačija imovina pod lupu, pa da vidimo ko je, kako i po kom osnovu sticao pravo svojine i odakle kome imovina. Ovaj zakon mora biti rezultat ili odraz konsenzusa između stručnog znanja s jedne strane i koordinacije s NVO sektorom, đe u prvom redu mislim na one koji su najpozvaniji, a to je MANS, zatim CDT, Akcija za ljudska prava i naših evropskih partnera u vidu Evropske komisije koja je u odnosu na ovako predloženo rješenje dala negativno mišljenje.

Prema tome, vrlo je važno da se u tom dijelu postigne konsenzus. Zakon, po nama, treba vratiti u formi nacрта ukoliko ne postoji mogućnost da se amandmanski djeluje. Kao profesor Pravnog fakulteta tvrdim da je vrlo teško djelovati na ovaj zakon amandmanski. Žao mi je što su moje pojedine kolege, bivši studenti, politiku stavili ispred struke. Sada ne govorim kao političarka jer sam stav već zauzela, govorim kao profesorica da naprosto osnovni pojmovi nisu definisani kako treba. Vi brkate pojmove krivičnog i građanskog prava. Kada govorimo o odnosu građanskog i krivičnog postupka, vi ste stavili krivični postupak na mjesto tamo đe mu nije mjesto, a građanski ovamo u krivični đe mu nije mjesto. Postoji jasna granica đe se posmatra odnos krivičnog i građanskog postupka.

Ne želim danas ovdje da držim predavanje, držim 22 godine iz ovog predmeta. Vrlo je ružno ovoliko neznanje pokazati. Čak mislim da vi imate znanje, ali da je problem što ste politički interes stavili ispred stručnog pravnog znanja, što ja sebi nikad nisam dozvolila iz poslaničkih klupa i kada sam se perčinala s njima iz DPS-a oko ugovora o dugoročnom zakupu i oko svega ostalog. Uvijek mi je bila struka ispred politike, pa ko se slaže, slaže se. Ovdje u osnovi zakon nije postavljen kako treba, pa se postavlja pitanje da li se na njega može amandmanski djelovati. Zbog toga, mi predlažemo da se vrati u formu nacрта i da krenemo od osnovnih pojmova, što je imalac ili, kako bi Valtazar Bogišić u Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru nazvao, imao, što je učinilac, pa da definišemo pojmove imovine, imovinske mase i ostalog.

Želim da podsjetim javnost Crne Gore da u jednopatrijskom komunističkom sistemu, kada sudija za istragu donese rešenje o sprovođenju istrage, lice protiv kojeg se sprovodi istraga ima pravo na žalbu. Vi ovdje oduzimate osnovna prava građanima koja su zagarantovana Ustavom Crne Gore. Džabe klimate glavom. Napravili ste grešku u koracima. Znači, kada krenete na košulji da zakopčavate dugme, pa ako ono prvo zakopčate pogrešno, ne možete dobiti pravilan niz. Tako ste vi napravili grešku u definisanju osnovnih pravnih pojmova. Ne znam zašto jer ne mogu da vjerujem da je tolika količina neznanja u pitanju. Kada počnete od toga da pojmove ne definišete kako treba onda nastaje zaplet i onda se ne postavljaju granice između građanskog i krivičnog prava tamo gdje treba nego ste vi postavili tamo gdje ne treba, gdje se upliću i prepliću na mjestima gdje ne mogu da se prepliću.

Mislim da ovdje treba da sednemo svi, da se aktivno uključi NVO sektor, prije svega MANS, da se čuje mišljenje Evropske komisije, da Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu radi sve što je u našoj moći da pokušamo da ovaj zakon dovedemo do toga da on može da se primjenjuje, a ne da čekamo tužioca hoće li se šetiti ili neće kao stranka u postupku da pokrene postupak protiv nekoga ili neće.

Prema tome, ne možemo donositi zakone samo da bismo s njima mahali pred javnošću anti mafija zakon, anti mafija zakon, a da taj zakon ne možemo da primijenimo. Ako ćemo da radimo protiv mafije, da se stvarno i istinski borimo onda moramo da imamo primjenjiva zakonska rješenja, a ne zakonska rješenja koja se od starta primijeniti ne mogu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 11:54:30)

Zahvaljujem poslanici Vuksanović Stanković.

Sada, ispred Kluba SD-a, riječ ima poslanik Boris Mugoša. Izvolite, poslanice Mugoša.

BORIS MUGOŠA (28.02.23 11:54:49)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani,

Negdje sam 10.februara na sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu vrlo dobronamjerno sugerisao kolegama da se zakon povuče za trenutak iz procedure i da se održi još jedan krug inkluzivnog dijaloga s civilnim sektorom i pravosuđem i institucijom Zaštitnice imovinsko pravnih odnosa i s Evropskom komisijom i da se za mjesec, eventualno dva donese rešenjem kojim ćemo, zaista, biti svi zadovoljni.

Negdje cijenim rad kolega u Radnoj grupi, znam da su radili iskreno, ali sam i tada rekao da ne postoji mogućnost da se u tih petnaestak dana popravi predloženo zakonsko rešenje. Vrijeme je pokazalo da sam bio u pravu. Svi smo za to da se donesu adekvatna zakonska rešenja u ovoj materiji. Mislim da je licemjerno i da bilo ko pomisli da neko od nas nije za to. Treba da učinimo taj sistem efikasnijim. Pokazalo se, čini mi se, da ni imovina nikad dosad kroz pravosnažne presude nije ni oduzeta bez samo kroz sporazume o priznanju krivice. Vidimo da je dio finansijske istrage najkompleksniji dio kod nas, da nam tu treba mnogo više i kapaciteta i znanja. Svi smo na istom zadatku da odradimo jedno kvalitetno rešenje.

Neću da kažem da je bila loša namjera, nikad neću politiku da svodim na tu mjeru, ali smo od relevantnih institucija Evropske komisije dobili mišljenje da ima nedostataka, da treba još odraditi konsultacija. Vidimo mišljenje civilnog sektora. Rekao sam to i na Odboru, ne moram se uvijek saglasiti s njihovim mišljenjem, smatram da su i oni moralne komponente u ovom društvu, ali ako je dobra argumentacija koja je činjenična, onda treba da se prihvati. Vidjeli smo i odnos organa koji trebaju da primjenjuju ova zakonska rešenja. Možemo mi napisati što god hoćemo, ali ako organi koji primjenjuju imaju nedoumica, imaćemo problema u praksi. Vidjeli smo da institucija Zaštitnice imovinsko pravnih odnosa nije ni konsultovana u izradi ovog zakona, a značajan dio zakona se odnosi na nju. Veoma je upitan kapacitet te institucije. Moramo dobro da razmislimo da li da joj dajemo nadležnost za koje znamo da u ovom trenutku nema kapaciteta. Kapaciteti se grade. Ne možemo ih izgraditi za mjesec dana.

Zato molim kolege da u ovoj priči imamo manjak senzacionalizma, a višak političke zrelosti i odgovornosti. Ozbiljna je tema, ne može biti predizborna tema, ne treba njome mahati, nije ovo zakon usmjeren protiv nekog imenom i prezimenom. Ovo je zakon koji će biti usmjeren protiv svakog onoga ko je nelegalno stekao imovinu, protiv svakog onoga koji ne može da opravda svoj životni stil. Siguran sam da se njemu neće obradovati mnogi ni s ove ni s one ili ne znam koje strane. Jer, vidimo svojim očima životni stil mnogih ljudi koji ne mogu da opravdaju prijavljenim prihodima.

Tako da nas sve zamolim da odradimo jedan krug inkluzivnog dijaloga, da saslušamo sve, da zajedno dođemo do ovih rešenja, da ga izglasamo s 81 glasom, da smo sigurni da to što smo donijeli će biti efikasno implementirano u praksi, da ne izmišljamo modele. Ne moramo i ne trebamo da eksperimentišemo. Znamo da kod mnogih rešenja smo mi eksperimentisali da budemo ispred Evrope, pa nam je praksa pokazala da imamo ogromne probleme. Imamo uporednu praksu, kombinacija krivičnog i građanskog koncepta postoji, ali vrlo dobro moramo da je odmjerimo. Imamo različita iskustva. Pričali smo, sada smo bili u posjeti jednoj od susjednih zemalja, imaju i oni sličnih izazova. Postavlja se pitanje između tužioca i zaštitnice. Zaštitnik imovinsko-pravnih koliko je god samostalan, nezavisan u svom radu, on jeste organ izvršne vlasti. Izvršna vlast zaključcima obavezuje tu instituciju da pokreće određene postupke i zbog toga moramo da vodimo računa da ova dobra namjera se ne pretvori u to da je neko shvata kao inkvizitorski zakon kao zakon koji će svaka nova vlast moći da upotrebljava kao alat u borbi sa svojim političkim neistomišljenicima. Ja kažem, siguran sam da to nije bila namjera, ali ajmo zajedno da kroz kvalitetniji rad donesemo rješenje gdje ćemo odagnati sve te sumnje i da ćemo dobiti jedno sistemsko rješenje koje neće zavisiti od toga ko je trenutno na vlasti.

Prema tome, negdje pozdravljam ovu vrstu dolaženja do nekog zaključka, nažalost mogli smo ovo i malo ranije neme veze izgubiti smo 15-20 dana nije ništa strašno. Prosto negdje pokušajmo da ovo ne prisvajamo da je to uspjeh ove ili one partije to nema veze sa tim, ovo nije zakon protiv propadnika bilo koje partije, nego protiv svakoga onoga ko je nelegalno stekao imovinu i ko misli da može da ima ogromno bogatstvo koje ne može da opravda realnim prihodima koje je prijavio tako da u tom smislu prosto negdje moja na kraju podrška ovoj zajedničkoj odluci uz nadu da ćemo za mjesec, dva na ovoj Skupštini imati adekvatnije zakonsko rješenje i pozivam na sve da zajedno sa tim rješenjem budu predloženi i ostali zakoni koji moraju biti paket u ovoj priči, jer ovaj zakon da se sad usojio ne bi mogao da bude adekvatno implementiran dok ne promijenimo i neke druge zakonske propise, tako da negdje i očekujem. Kad se predloži ovaj zakon za sjednicu da uz njega budu izmjene i dopune ostalih zakona da znamo da smo donijeli zaista normativni okvir da se može odmah na odgovarajući način implementirati u praksi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:01:52)

Zahvaljujem poslaniku Mugoši. Sada riječ ima ispred Kluba Pokreta za promjene kolegica Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.02.23 12:02:03)

Zahvaljujem, predsjednice,

Uvažene kolege i kolegice, poštovani građani,

Ovaj zakon je vrlo jedno osjetljivo i kompletno pitanje i na taj način mu se treba prići i čini se da je naš Odbor za politički sistem organizujući konsultativno saslušanje koje je bilo zaista pravo konsultativno saslušanje koje je dugo trajalo, ali je iskristalisalo mnoge dileme i da kažem i neka rješenja koja su tada ponuđena doprinijelo da se formira radna grupa. Ja sam bila u toj radnoj grupi i mogu da kažem da je sva naša polemika i sve ono što smo vodili danima, bilo vrlo konstruktivno, bilo je po nekad i da kažem naglašenih emocija, jer ovaj zakon jeste nešto što smo svi negdje u predizbornim kampanjama isticali kao nešto što je neophodno i to je dobro što smo svi na istom putu i samo je pitanje kako da realizujemo sve a da ne dobijemo neki kontraefekat i da ne dođe do nekakvih selektivnih primjena zakonskog rješenja već da ovo bude zakonsko rješenje koje je sveobuhvatno i koje štiti pojedince, ali onemogućava da se neki ljudi koji su se obogatili i napravili se da izigravaju neku crnogorsku elitu, a u stvari su kvazi elita od poznatih zvarivača auspluha do konduktera koji sada imaju na milione smiju nam se u lice da ne ostanu nekažnjeni odnosno da im se ne onemogući i moraju da dokažu kako su dobili do toga da znamo da postojeća zakonska rješenja nijesu bila toj mjeri loša, ali nije postojalo volje i imali smo vjerovatno mnogo trulih dasaka i imamo još kroz pravosudni sistem, jer neko neće, ne smije ili neću reći ne zna, jer mislim da svi znaju, ali da je pitanje bilo bolje i da li su imali strah da te neke zaštićene medvede ne diraju. Ja molim ministru, premijer nije trenutno tu da ne idemo ishitreno, znamo da nam je ovo neophodno, ali ne treba nam

čini mi se puno vremena ni Radnoj grupu da dođemo d onekog rješenja, svi smo se složili da treba da idemo na imovinu da kroz građanski postupak tražimo tu dokazivanje odakle je ta imovina. Vi znate da sam ja imala zakon koji sam predložila i insistirala na njemu i to nije bio zakon da ja mislim da sam najpametnija i da je to urađeno, ali prosto sam htjela da krenemo da pričamo o tome, a to je uradila i URA i oni su imali predlog jednog zakona i ja i sad vas molim da razmislimo i o onom dijelu specijalnog oporezivanja, jer mi se čini da ćemo na taj način prije dobiti sredstva u budžetu kada se bude ovo radilo, ali ono što mene raduje, što sam bez obzira što je bilo nekih disonantnih tonova i unutar Radne grupe i od strane nevladinog sektora, ali i od strane onih koji su u nekom dijelu učestvovali u pisanju zakona, čini nam se da nam je svima isti cilj, da je to nesporno, da svi hoćemo da dobijemo najefikasnije rješenje i da to ne bude selektivno i da se ne zloupotrebljava. Ono našto moram da obratim pažnju jeste kapaciteti, jeste kadrovska rješenja i iz tog razloga je nama neophodno da imamo ove prateće zakone i da se formira specijalni sud ili odjeljenje u okviru nekog suda, gdje ćemo uraditi rejting tih sudova i imati one koji će zaista da rade na pravi način. Tužilaštvo polako jačamo i tu nam treba da se vidi ovaj odnos zaštitnika i tužioca, jer ukoliko tu napravimo neki kiks može doći do zastoja i onda ništa nijesmo uradili. Ja neću previše da pričam, jer smo se dosta ispričali na radnoj grupi, ali molim vas da se ovo ne doživi kao krah zakona, jer smo svi ovdje da se ovaj zakon donese makar deklarativno čak i ovi iz opozicije, ali je važno da se donese pravo rješenje i da ne dovedemo sebe u situaciju da smo usvojili neki zakon koji neće imati za cilj ono što svi očekujemo ili da se nađu neke rupe u zakonu, a znate da svi ti koji su za radili milione i te kako dobro traže te zakonske rupe i imaju svoje pomagače, jer njima kad oduzmete imovinu oni su ništa, a ja bih voljela da ostanu ništa, jer su ništa i bili prije nego što su stekli na nelegalan način. Tako da nećemo da amnestiramo nikoga, da nađemo najbolje rješenje, znamo da to treba da bude građanski postupak i da čini mi se ne treća nam puno vremena i zbog toga očekujem kooperativnost i premijera i ministra povodom ovog pitanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:07:28)

Zahvaljujem potpredsjednici Bošnjak.

Sada po rasporedu Klub Bošnjačke stranke. Da li ima zainteresovanih?

Poslanik Suljo Mustafić. Izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ (28.02.23 12:07:45)

Hvala, poštovana predsjednice Skuštine.

Uvaženi ministre pravde, uvažena gospodo iz Vlade, kolegice kolege,

Dakle, u načelnom pristupu Bošnjačke stranke i ako nijesmo bili u ovoj radnoj grupi, jeste da podržavamo zakonska rješenja koja unapređuju ovu materiju. Ova materija nije prvi put bila u ovoj Skupštini na plenum ispred poslanika. Znači još 2015. godine kada je ovaj zakon donešen na koji vi intervenišemo izmjenama i dopunama naši glasovi podrške su bili za to zakonsko rješenje. Naravno, taj se zakon očigledno pokazao neprimjerljivim i pokazao se nedjelotvornim za ozbiljne probleme koje Crna Gora ima u ove oblasti.

Period tranzicije koji je iza nas i koji još uvijek traje, a to je više od tri decenije je donio mnogo toga u Crnoj Gori što sigurno treba biti predmetom ovog zakona i mnogo toga čime se Tužilaštvo treba pozabaviti.

Da li su ovim zakonom istinski unapređuje ova materija i da li se istinski poboljšava to zakonsko rješenje za kojega slažemo se bilo neprimjerljivo.

Vjerovatno vaša namjera jeste da to uradite. Međutim, iz diskusija koje čujemo od članova Radne grupe, iz onoga što je NVO sektor kroz nekoliko svojih referentnih predstavnika, stručnjaka iz ove oblasti za ovu materiju kazao. Iz onoga što su brojni pojedinci advokati govorili o svemu ovome čini nam se da ovo zakonsko rješenje ima dosta manjkavosti i dosta detalja koje treba ili kroz dijalog ovdje u Parlamentu ili kroz amandmanske intervencije ili pak kroz vaše povlačenje ovog zakona pa davanje drugog teksta zakona izmijeniti i unaprijediti. Dakle, siguran sam da će svaki dobronamjerni građanin ove države podržati i preispitivanje porijekla imovine i oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću za period od ovih 30 godina tranzicije. Da li je toga bilo i ranije, vjerovatno da jeste. Međutim, siguran sam isto tako da nijedan dobronamjernan građanin neće podržati da se ponovi ni '45-a, ni '47-a, a ni '48-a. Dakle, sjetimo se tih zakona i tih načina na koje je oduzimana imovina, vršena konfiskacija, trajno oduzimana i sjetimo se samo da se i dan danas vode postupci za povraćaj te imovine i da do dan danas mnogima imovina nije vraćena koja je oduzeta tim zakonima. Zakonsko rješenje koje predlažete ili dio zakona koji se odnosi na to, a to je da se samim pokretanjem postupka o oduzimanju imovine prilično je upitno i čini nam se nije baš na fonu

onoga što bi trebalo podrazumijevati da se kroz postupak, nisam pravnik, ali pokušavam da dođem nekako do te terminologije, kroz postupak dokazuje i naravno kroz postupak oduzima itd.

Smatramo da ovo zakonsko rješenje treba unaprijediti, da treba zajednički da radimo ovdje i u Parlamentu i vi u Vladi i naravno da treba uvažiti i ono što su stavovi Mansa i ono što su stavovi Centra za demokratsku tranziciju, Akcije za ljudska prava i svih ostalih relevantnih stručnjaka koji se bave ovom oblašću. Smatramo da treba ovaj zakon da bude jednak prema svim građanima, da bude jednak prema svima onima koji su u tranziciji stekli imovinu na nezakonit način, prema svima onima koji se bave kriminalnom djelatnošću i prema svima onima koji su se bavili i prije toga. Dakle, mislimo da vremenska granica koja to pomjera na nekih pet, deset, 15 ili ne znam koliko godina je nepravlična i nedjelotvorna. Naravno smatramo da vrlo treba biti obazriv kada je u pitanju pokretanje istrage i oduzimanje imovine ili plenidba te imovine na činjenicu koliko će koštati državu ukoliko se ispostavi da taj neko kome se imovina zaplijeni, a ne dokaže se njegova krivica pa se onda plaća izgubljena dobit, pa se onda plaća sve ono što država plaća i u nekim drugim postupcima. Dakle, mnogo ima nedoumica kada je u pitanju ovo zakonsko rješenje. Mi smatramo da ovaj zakon treba da bude podrška Tužilaštvu za aktivnosti njegove, a ne nikako smetnja i ne treba nikoga amnestirati. Dakle, ne treba nikoga amnestirati i naravno morate se čuvati da zakon ne bude političko oruđe bilo koje vlasti jer danas je jedna skupina u Vladi sutra je neka druga, za koju godinu možda neka treća itd. a naravno svako može, a vi to dobro znate kao vrsni pravnici, iskoristiti zakon za svoje potrebe i u političke svrhe. Dakle, nemojte da vam politička ambicija ili politička platforma sa koje dolazite ili politički trenutak bude putokaz za pisanje zakona ili za pisanje određenih djelova zakona. Dajete da se uradi sistemski zakon, zakon koji će biti potpuno isti i jednak i primjenjiv i danas i sutra i zakon koji neće imati i biti politički obojen. Smatramo da treba da uvažite ovo što čujete od poslanika i članova radne grupe pogotovo od onih koji o ovoj materiji znaju i koji su duže u ovoj materiji i naravno pravnih eksperata i nevladinog sektora i smatramo imaćete podršku za donošenje ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:14:25)

Zahvaljujem, poslaniku Mustafiću.

Sada ispred Kluba Socijalističke narodne partije riječ ima poslanica Milosava Paunović.

Izvolite, poslanice Paunović.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (28.02.23 12:14:37)

Zahvaljujem.

Prije svega, želim da naglasim, čisto radi poštovanih građana, jer smatram da neke stvari pričamo dosta apstraktno, pa bih pokušala na neki način da pojednostavim o čemu se ovdje radi.

Dakle, ovaj zakon o kojem danas govorimo, Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću, postoji u pravnom sistemu Crne Gore od 2015. godine. Dakle, ovo nije novi zakon, ovo su izmjene i dopune tog zakona. Taj zakon je koncipiran bio na sistemu da je za oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno kriminalom potrebna pravosnažna odluka u krivičnom postupku. E sad, poštovani građani, vi dobro znate ili bar dobar dio ako ne stručno onda iz javnosti jer svakodnevno evo godinama govorimo o određenim kriminalcima, određenom krugu od 30-ak ljudi koji Crnu Goru urnisaše i zaviše u crno. Dakle, dobro znate koliko traju ti postupci, da to može da traje godinama, da to može da se odlaže, da tu može privremena mjera da se stavi na imovinu, pa da se to završi oslobađajućom presudom, pa onda Crna Gora plaća Šarićima i Kalićima i sličnim, navodim primjer, ogromne sume novca. Dakle, taj zakon je bio takav. Elem, ne bi ni to bio problem, govorim o njemu kao o neprimjenjivom zakonu, nije taj zakon bio neprimjenjiv samo nije bilo volje da se primijeni. Prije svega, nije bilo volje tada tužilaštva onda vidimo suda, vidimo u kom se stanju nalazi sada, vidimo ko je bio na čelu tih organa i gdje su ti ljudi sada. E, iz tog se razloga ti postupci normalno nisu ni vodili i to je rezultiralo time da za osam godina, je li tako, trajanja tog, odnosno važenja ovog zakona i krivično-pravnog koncepta imamo 14 postupaka oduzimanje imovine od kojih su svi završeni načinom što se potpisao sporazum o priznanju krivice. Dakle, ni tu nije vođen postupak do kraja, ni tu nije oduzimana imovina na osnovu pravosnažne presude već se radilo o sporazumu priznanja krivice. Šta nam to govori, govori nam da zakoni nisu loši nego jednostavno nije bilo volje od strane ljudi koji su trebali da sprovode te zakone za sprovođenjem zakona, a zašto to polako sada počinjemo da shvatamo jer se klupko odmotava i ja ne sumnjam da će ono u jednom trenutku pa ma koliko mi ovdje svi zajedno čekali koji imamo isti cilj, moramo reći da svi imamo isti cilj što se tiče ovog zakona, ma koliko čekali doći će do toga doći će.

Radna grupa, kojoj smo prisustvovali svi, takođe zbog građana da pojasnim nije bila sastavljena samo od poslanika koji su članovi Odbora za politički sistem i pravosuđe. U radnoj grupi su bili i predstavnici Tužilaštva, predstavnici, odnosno zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom, bilo je Udruženje pravnika, bili su iz Institucije Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i ekspert međunarodnog prava Savjeta Evrope. E sada ono što je jedna činjenica vrlo čudna što se mi pokušavamo ovdje bili iz struke ili ne postaviti iznad tog eksperta koji je čovjek učestvovao u izradi zakona i pred međunarodnim organima razjasnio ono što bi bile eventualna naše nedoumice. Dakle, mi možemo imati dva pristupa o toj radnoj grupi koju ja evo sada odmah na početku da se poslije toliko ne osvrćem na to smatram da će nastaviti i treba da nastavi, svi ćemo mi raditi na tom cilju zajedno sa ministarstvom, ali o tom potom. Znači, možemo imati dva pristupa tražiti razloge zašto taj zakon ne treba o izmjeni i dopuni usvojiti što smo imali nijesam pomenula NVO sektor, izvinjavam se, imali smo od pojedinih članova radne grupe upravo takav pristup zašto ne treba usvojiti nešto ili ono što se nadam i tvrdim da je većina članova radne grupe imala kako i na koji način i kojim kompromisom možemo usvojiti ovaj zakon. Prije svega, da bi došlo do usvajanja izmjene i dopune u ovom trenutku ili u nekom narednom nama je neophodan konsenzus. Mi ako ne dođemo do tog trenutka da imamo konsenzus i volju i želju da usvojimo ovo znači uzalud je i rad i radne grupe do sada i radne grupe ubuduće jednostavno neće imati nikakvog smisla samo ćemo na taj način obmanjivati javnost i građane koji željno očekuju da usvojimo neki zakon da bi se procesuirali ljudi koji su godinama targetirani kao odgovorni za ovo stanje u sistemu. Ovaj zakon jednostavno je neophodan, on je sistemski i jedan od ključnih zakona u našem sistemu tako da tu odgovornost moramo snositi svi, moramo prije svega razdvojiti u ovom slučaju sturku od politike, a politiku od politikanstva. Znači, imamo dva izbora ili ćemo obmanjivati javnost nekom šargarepom na dugačkom štapu mi ćemo ovo - mi ćemo ono, a kako niko ne nudi alternativu ili ćemo se potruditi da sa onim što imamo pred nama zaista učinimo nešto prije svega za ugled Crne Gore, ja bih to tako nazvala, a i za naše građane svakako.

Imali smo tu nekoliko primjedbi koje se tiču ovog zakona, da je on nesprovodiv, smatram da iz onih razloga kojih je sprovodi bio i ovaj prethodni, naravno da je sprovodiv i ovaj, svakako. Onda imali smo primjedbu koja to institucija treba da zastupa državu Crnu Goru. Sama definicija zaštitnik intersa Crne Gore ja drugi organ ne vidim. Za sve ostalo što je predlagano tamo, da tužilac bude taj koji će ući u građanski postupak, zašto ja apsolutno ne vidim potrebu, potrebna je izmjena Ustava. Sada pitam sve kolege ako ćemo da budemo poštteni i da kažemo, a i građani - znaju oni to vrlo dobro, imamo li mi za izmjene Ustava u ovom trenutku konsenzus ili ga nemamo i da li mi poštovani građani za sve ono što ograničava Ustav za primjenu zakona imamo konsenzusa da promijenimo. Naravno da nemamo. Ne možemo obmanjivati građane tako.

Imamo recimo primjedbe koje su se ticale regtroaktivnosti. Kako ćemo mi kazniti ljude koji su 30 godina otuđivali, da budem blaga, imovinu građana Crne Gore, kako ćemo kazniti ljude koji su u švercu cigareta 90-tih godina i taj čuveni prvi milion stekli i tako dalje. Ja tu ne ih uopšte podcijenila ni period od 2006.godine posle sticanja nezavisnosti gdje se otvorio prostor pojedinim ljudima bliskim vlasti da stiču nezakonito svoju imovinu, ali i to smo riješili uz saglasnost i uz volju predstavnika ministarstva i taj problem je riješen jer smo se dogovorili da taj vremenski okvir povezanosti sa krivičnim djelom do deset godina bude promijenjen ili uklonjen, što rješava i ovaj problem i što znači da kompletna imovina lica koja se provjerava i protiv kojeg se vodi postupak ulazi u građanski postupak protiv imovne.

Bilo je riječi i o tome da treba čisto građanski postupak da ne može biti vezano za krivično djelo, takozvani talijaski model, treba reći da opet zbog onih razloga ko može da promijeni Ustav srećno bilo, ja smatram da bi to bilo mnogo bolje, ali nam jednostavno u ovom trenutku to nije moguće. Postupak protiv imovine, čisto radi građana, kreće u trenutku kada se donese naredba za sprovođenje istrage. Znači, osnov sumnje da minimum minimuma što se tiče sumnje u nečiju krivicu za izvršenje krivičnog djela u tom trenutku tužilac kreće u finansijsku istragu i nakon toga dostavlja zaštitniku koji će napisati tužbu i ići u građanski postupak koji, isto radi građana treba reći, da uopšte nije vezan odlukom Krivičnog suda niti je inače Parnični sud vezan odlukom Krivičnog suda. Dakle, kakav god ishod bio u tom krivičnom postupku da se to lice proglaši krivim ili da se oslobodi ovo je postupak protiv njegove imovine, što znači da građani ne treba da sumnjaju u to da to lice ako bude oslobođeno, jer su navikli da se takve stvari dešavaju, ruku na srce, da mu se imovina neće oduzeti, jer ne može, na njemu je teret dokazivanja, da dokaže odakle mu ta imovina, a ako ne može da dokaže ona će se oduzeti.

Dalje, riješeno je i pitanje koje smo danas čuli da tužilac može ili zaštitnik može da pokrene, i to je riješeno na radnoj gurpi, to je još jedna primjedba koja je, ja sam i rekla tada, da je osnovana i slažem se. Dakle, i to je riješeno, tužilac mora i zaštitnik, takođe, mora pokrenuti tužbu nakon finansijske istrage. Vidjeli smo da je u toku radne grupe i onog što su danas rekli predstavnici Vlade, naročito ovdje važno je predstavnici Ministarstva pravde koji će učestvovati i koji učestvuju u radnoj grupi, da su voljni za saradnju. Ministar je u jednom trenutku čak rekao evo napišite zakon ja se potpuno slažem. Ne znam koji stepen otvorenosti i spremnosti za saradnju osim toga treba da bude da bi mi bili zadovoljni. Ono što je bitno da

osim tog rješenja koje, ovo je sada moje mišljenje, određenih interesnih grupa koje imaju neke svoje razloge da se ovaj zakon ne usvoji, koji su od početka krenuli tim putem, ne bi trebali kao odgovorni ljudi prije svega iz struke a zatim iz politike mi ovdje da podliježemo pritiscima bilo koje interesne grupe ili lica kojima određeni lični možda privatni ili neki malo i možda boga mi i širi interes, da se ovaj zakon ne usvoji.

Ono što je kontra argument da kažem ovom zakonu jeste reforma sudstva, reforma pravosuđa, tužilaštva, e tu se ja slažem. Znači, svakako ovi ljudi koji sada sjede u tim klupama, slažem se, postoji sumnja da oni neće na adekvatan način sprovesti ove postupke, ali mi smo izabrali Tužilački savjet, mi smo izabrali Sudski savjet, dakle imamo apsolutno mehanizme da i to i onaj ostatak tih sumnjivih ljudi kojih im svakako, koji još uvijek rade, sude i presuđuju na način vidjeli smo kako, da i njih iskontrolišemo.

Od nekud se mora krenuti, govoriti o reformi sudstva, oduvijek sam se zalagala za reizbor sudija i tužilaca ali eto nije bilo volje. Smatram da je to trebalo sprovesti i da ljudi koji su radili časno i pošteno, po zakonu i Ustavu Crne Gore apsolutno ne bi imali nikakav razlog ni da se plaše toga ni da sumnjaju u svoj reizbor, ali eto. Pošto se to nije desilo, a imamo sada mehanizme da kontrolišemo kakve takve ne možemo obmanjivati građane da ćemo mi da izvršimo ko zna kakvu reformu sudstva, tužilaštva, zna se kako to ide, zna se koliko treba i radnog iskustva i vremena da se takve stvari dovedu na mjesto, ne može to preko noći. Što se zaštitnika tiče, čuli smo i na radnoj grupi, jasno je da oni nemaju trenutno kapacitet, prije svega, ljudstva, da sprovode ovaj zakon, koliko sam shvatila, čini mi se, da ne pogriješim, primjena zakona je šest mjeseci, je li tako, u svakom slučaju postoji određeni period posle usvajanja ovog zakona, određeni period implementacije kada bi on stupio na snagu u tom periodu, ja zaista ne vidim nikakav problem da se izvrši sistematizacija u okviru zaštitnika, da se prime ljudi, ovo je klasnična građanska parnica, čisto zbog građana, koja u velikoj mjeri zavisi, odnosno ovdje specijalni tužilac, ovo su djela iz nadležnosti specijalni tužilac, nema koji tužilac, nego specijalni. Dakle, vidjeli smo da postoje kancelarije u Podgorici, u Kotoru i u Bijelom Polju, primiti ljude, ne mogu tu da budu isti uslovi kao za sudije, to je već sve regulisano zakonom, primiti osnažiti tu instituciju i te ljude na primjer zadužiti isključivo sa ovim predmetima koji će se ticati oduzimanja imovinske koristi.

Druga stvar i pored naše volje i želje svih ovdje, ja iskrena da budem i ko god hoće da objektivno sagleda stvari, ne očekujem ja neki veliki broj predmeta u startu. Ovo su složeni predmeti gdje je potrebna duga finansijska istraga, jako je ograničena vremenom, ali ne možemo mi očekivati u startu da će ovih predmeta da bude toliko da zatrpaju i sudstvo i tužilaštvo i zaštitnika i tako dalje. To se jednostavno neće desiti. Ovo je prvi korak a vremenom svakako možemo da poradimo na tome da sve te organe ne treba formirati, ja nisam za to sud u okviru suda, te specijalno odeljenje. Postoje ljudi, zaduže se tim predmetima i riješen problem. Osnaži zaštitnika u vidu zapošljavanja još toliko ako treba novih ljudi koji su sposobni da obavljaju ovaj posao, odnosno da vode građansku parnicu ovog tipa. Govorimo o edukacijama sudova, tužilaca i tako dalje i sada dolazimo u situaciju da pričamo nema u sudu dovoljno znanja, u Osnovnim sudovima, nema u Tužilaštvu dovoljno znanjam nema kod zaštitnika, pa šta onda mi, onda definitivno svaki zakon da batalimo ovdje da ne usvajamo ništa, jednostavno te ljude, ne znaju, pušti ih neka primaju tu platu i neka žive svoj život. Takav pristup nije odgovoran i jednostavno mkar da pokušamo da krenemo sa nečim.

Postoji ovaj zakon, bilo je riječi na radnoj grupi i sad evo konkretno, neću ajde iz razloga pristojnosti, nisu ljudi tu, ali vidim ovih dana afere razne, te direktor ovaj, te direktor onaj, otuđio imovinu firme, prisvojio imovinu firme i tako dalje, da imamo ovaj zakon dok se ne završi taj postupak u momentu kada se izrekne naredba za sprovođenje istrage mogli bi smo da vidimo odakle tim ljudima zaista koji su bili vlasnici tih firmi ta imovina o kojoj govore mediji evo neki dan na primorju i svuda. Dakle, da sumiram imamo dvije mogućnosti, iskoristiti ovo što imamo, pokšati da dođemo do konsenzusa izmjenama zakona, svakako dati neku alternativu našoj priči danas, jer niko nije dao alternativu, osim predlaganja tog italijanskog modela apstraktnog koji smo čuli od više relevantnih izvora da je jednostavno u Crnoj Gori neprimjenljiv trenutak, a da izmijenimo Ustav o tome malo je zaista neozbiljno govoriti u ovom trenutku. Imamo tu opciju da iskoristimo ovu priliku koju imamo, da krenemo odmah sa određenim postupcima, da se ne bi odlagalo, da se ne bi dolazilo u situaciji da se imovina iznese iz zemlje, da se operu pare, ovo je klasično pranje novca. Znači, ovi predmeti su klasično pranje novca, da se imovina otuđi da postane jednostavno nedostupna, nedopstupna organima i da se kriminalci jedan dio sad ovo zvuči malo i meni prvoj neobično da se osjećaju sigurno, jer se već osjećaju sigurno u Crnoj Gori nažalost, zato smo došli dovde ili ćemo se ponašati odgovorno svi zajedno raditi, nastaviti da radimo u nekom trenutku, da ovaj zakon usvojimo i da kažem da dođemo do nekih rješenja sa kojima ćemo biti zadovoljni.

Ono što je još važno i time završavam, čisto radi građana, ako usvojimo izmjene i dopune ovog zakona, nema aboliranja od Mila Đukanovića, preko ne znam ko se tu pominjao, ne znam ko se pominjao, ajde da ne ulazim u imena itd. nema aboliranja, to nije aboliranje, ovim izmjenama i dopunama ovog zakona, niko nas ne sprječava u budućnosti kad se dogovorimo, kad se steknu neki uslovi ili kad se promijeni taj Ustav i šta god da se ovdje desi donesemo novi zakon koji će u tom trenutku biti primjenljiv i da u građanskoj parnici ako smo za to oduzmemo imovinu i tim licima.

Dakle, nema bojazni i svako ko je zaista moram da kažem misli li neko da će Socijalistička narodna partija dozvoliti da za vrijeme našeg ministra neko i potegne priču o tome da ćemo mi da oslobodimo Mila brani družinu, bogami nije toliko niko lud.

Dakle, dvije su opcije usvojiti ovaj zakon ili sačekati određen protok vremena u kome može da se desi sve ono o čemu sam ranije govorila ili apsolutno nećemo postići ništa.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:31:47)

Zahvaljujem poslanici Paunović.

S obzirom da su prethodno zamijenili mjesta, jer je uvaženi kolega Koprivica ustupio mjesto poslanici Vuksanović Stanković, sada je na redu predstavnik Kluba Demokrate-Demos poslanik Momo Koprivica.

Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (28.02.23 12:32:11)

Zahvaljujem, uvažena predsjednice Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani Crne Gore,

Skupština Crne Gore nije prostorija za glasanje i Skupština Crne Gore nije taster mašinerije. Kao odgovorni ljudi, koji konstituišemo Skupštinu Crne Gore, a Skupština Crne Gore je izraz suverenosti građana, dužni smo da obezbijedimo autoritet ove institucije u sistemu podjele vlasti i ukupnom sistemu državnih institucija. Kao odgovorni ljudi, kada je stigao Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, ozbiljno smo se tome posvetili.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu je organizovao konsultativno saslušanje na koje su bili pozvani i predstavnici civilnog sektora, predstavnici državnih institucija, strukovnih udruženja i to je bio jedan značajan doprinos javnoj raspravi. Čula su se različita gledišta i afirmativna i kritički osvrti brojne i teorijske opservacije, praktične analize, vezano za primjenu tog potencijalnog zakona i mi smo donijeli odluku da se ozbiljno pozabavimo tim predloženim rješenjem i da se formira radna grupa, da ne dođe ni do kakve konfrontacije između Vlade i Parlamenta, a sve vam ovo govorim kao potvrdu, da Parlament igra aktivnu ulogu, da je produktivna institucija, koja ne uzima zdravo za gotovo bilo šta nego se sa dužnom pažnjom i u dobroj mjeri osvrće u odnosu na ono što dolazi na dnevni red ove Skupštine. Prošlo je vrijeme kada je Skupština bila posmatrana kao pasivna institucija, ne govorim da su predstavnici predlagača ovog zakona tako doživljavali. Moramo se naučiti jednom aktivnom odnosu i međuzavisnosti dvije institucije koje su nosioci zakonodavne i izvršne vlasti i ne bih se složio da je izgubljeno bilo kakvo vrijeme naprotiv.

Rad radne grupe je bio plodonosan, obavila je značajan posao, svakodnevno je radila, čula su se i različita gledišta i vjerujem da su svi pristupili sa dobrom namjerom da dođe do dostizanja, odnosno da dođe do usvajanja najboljeg mogućeg zakonodavnog rješenja.

Ono što želim da kažem jeste i da je na toj radnoj grupi formulisano u radnoj verziji 12 amandmana, u vezi kojih su se saglasili poslanici, kao članovi radne grupe i predstavnici Ministarstva pravde. Donijeli smo odluku da ih ipak ne procesuiramo, radi jednog veoma važnog političkog momenta, a to je da se postigne dogovor o zajedničkom dodatnom radu, kako bismo imali jedan sveobuhvatan pristup u rješavanju onih problema sa kojima je suočena Crna Gora, naše društvo i da bismo na što potpuniji način odgovorili onome što su očekivanja javnosti, a javnost želi pravdu.

Moram reći da je na tim sjednicama radne grupe bio jedan veoma korektan i otvoren odnos predstavnika Ministarstva pravde, koji su uzeli aktivnu ulogu i zajedno sa njima smo kreirali ove amandmane i sva potencijalna rješenja, jer je bilo važno ukoliko se saglasi Ministarstvo pravde, automatski će onda i ti amandmani postati sastavni dio Predloga zakona.

Zašto ovaj dogovor o dodatnom zajedničkom radu i da postignemo dogovor da se danas ne desi izjašnjenje, nego da se obezbijedi dodatno vrijeme. Ne želimo da se desi pobjeda bilo čijeg koncepta, bilo koncepta poslanika u vezi određenog pitanja ili koncepta Vlade, da štetu pretrpi Vlada zbog nečega ili poslanici zbog nečega. Bitno je da svi budemo na dobitku, jer pobjedu treba da odnese društvo, društvo i narod koji želi pravdu, narod u čijoj je tradiciji prije svega moralnoj tradiciji, borba za pravdu, borba protiv pljačke i otimačine. Kada je Crna Gora usvojila sredinom 19. vijeka jedan izvanredan zakon, Zakon iz 1985.godine, najstrože kažnjavana pljačka, posebno pljačka državnog i crkvenog, to je Zakonik knjaza Danila i taj lopov izjednačen bio sa ubicom i zapriječena mu je bila najviša kazna.

Dakle, obavezuju nas na dodatan rad, na rješenja koja će biti sveobuhvatna, možda nikad nećemo postići idealna rješenja, ali moramo uvijek težiti idealima. Obavezuju nas poniženi, opljačkani,

obespravljani, diskriminirani građani koji su na gubitku zbog svih onih pljačkaških privatizacija, otimačina i phare državnog novca i državnih resursa, ali nas obezbeđuje i tradicija i pravna i moralna tradicija našeg naroda da damo sve od sebe i onoliko koliko možemo da dođemo do zadovoljenja pravde.

Potreban je zakon zato koji udare na sve djelove i na sve generacije mafije i potreban je zakon koji objedinjuje sve borbe protiv korupcije, organizovanog kriminala, pranja novca i slično i u ovim klupama sjede ti borci i vjerujemo u iskrene namjere predlagača da se uhvate u koštac sa ovim fenomenima i vjerujem u namjere i onih koji su zainteresirani subjekti da dođe do odlučne i bezkompromisne borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, bez obzira da li dolaze iz struke, iz civilnog sektora i sl. I konačno, zašto dodatan rad? Ne zato što ne možemo za 15 dana da dođemo do rešenja, nego zato da otklonimo svaku nedoumicu, jer nam je svima u zajedničkom interesu i Vladi i Skupštini da se niko ne provuče, da se ni jedan segment nelegalno stečene imovine neizuzme od pravno državnog udara. Ako mafija može da izgubi milijardu zašto bi izgubila samo sto miliona, a kada mafija gubi država dobija. Ako dakle država može da dobije milijardu zašto bi se zadovoljila samo sa sto miliona. Dakle, zato nam je potrebno zakonodavstvo. Ne samo jedan zakon o tome ću šire govoriti, ne samo zakon jedan nego nam je potrebno više zakona i potrebno nam je da se niko ne provuče, da ni jedan oblik imovine ne ostane izuzet i da država što više prihoduje. Zato mislim da ovo dodatno vrijeme, a Odbor će takođe ocijeniti iz ugla Parlamenta što je neophodno da u komunikaciji sa Ministarstvom pravde definišemo precizne pravce rada i dalje komunikacije radi dogradnje i radi implementacije i nekih drugih dodatnih zakonskih projekata koji su neophodni i da se ovaj zakon primijeni, ali i da se postigne pravda.

Moram reći sledeće: Čuli smo u mišljenju jedne uvažene nevladine organizacije Akcije za ljudska prava iza kojeg stoji i prog Dragoljub Popović jedno čuveno ime u pravnoj struci mišljenje da postojeći zakon jeste dobar, ja se sa tim ne slažem. Dakle, postojeći zakon nije dobar, niti je dao rezultate. Kako može biti dobar zakon recimo koji je dozvolio da se upravlja oduzetom imovinom jednog kriminalca od strane zaposlenih u njegovoj firmi. Dakle, ne može biti dobar zakon. Zato mislim lično da je Predlog izmjena i dopuna tog zakona iskorak zato što omogućava oduzimanje nelegalno stečene imovine prije i nezavisno od ishoda krivičnog postupka, odnosno pravosnažno osuđujuće presude i to je veliki iskorak i ja smatram da je namjera koja stoji iza tog zakona sasvim opravdana i vjerujem da je ispravna i ne želimo da zbog te namjere i zbog ovog iskoraka bilo šta propadne. Ne želimo da propadnu i ovi amandamni koje smo mi na radnoj grupi formulisali, to je 12 značajnih intervencija, sadržinskih koje čine efikasnijim i efektinim i djelotvornijim taj potencijalni zakon. Ali ono što je suština jeste da ako nam je cilj vraćanje otegot, opljačkanog, nelegalnog, ako nam je cilj ispravljanje nepravdi, iako nam je cilj uništenje kriminalnog tržišta taj cilj prema našem mišljenju se ne može postići jednim zakonom, jednim mehanizmom ili jednim postupkom. Nije dovoljan jedan zakon, nije dovoljan jedan mehanizam, nije dovoljan jedan postupak, odnosno jedna vrsta postupka, a svaki zakon koji je iskorak u odnosu na postojeće zakonodavstvo ili novi postupak, a ovaj zakon donosi novi postupak je sasvim nešto što treba afirmirati i to je dobar pomak.

Dakle, potrebno je i više zakona i više mehanizama i više postupaka, jer se borimo protiv jednog kompleksnog fenomena. Pred nama su višestruki ciljevi. Kako je govorio jedan italijanski tužilac, prvo postizanje pravde zbog divlje akumulacije kapitala, a znate šta je divlje akumulacija kapitala - to je onaj prvi milion šefa bivšeg režima koji hoće nakon 34 godine vlasti još pet godina pa su ovi izbori prilika da se to beščašće kazni i ono što je činio 34 godine i ono što je pokušao, a pokušao je još pet godina, to je i nepristojnost i to je beščašće da jedna zemlja koja je kandidat za članstvo u Evropskoj uniji ima čovjeka koji vlada skoro 40 godina to mu neće proći. Potrebni su postupci i prema kriminalnim licima i prema nelegalno stečenoj imovini, jer to je sve lažno. Potrebni su građanski i krivični i administrativni i poreski mehanizmi i ne možemo stati dok ne implementiramo sve to.

Dakle, Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću tu je potrebno dograditi napravljen iskorak i od strane predlagača, ali i od radne grupe, ali je potreban dodatan iskorak, potreban nam je i poseban Zakon o preispitivanju porijekla imovine. To je ono o čemu su kolege govorile i oko čega smo potpuno saglasni. Potrebni su nam i prateći zakoni - Zakon o sudovima, trenutno je u proceduri Zakon o dopuni Zakona o sudovima i tu je možda jedna tehnička greška što se nisu istovremeno našli na ovom zasijedanju, ali možda i to treba otvoriti pitanje kako da i tu napravimo dodatne mehanizme kako da se i on sadržinski unaprijedi - Zakon o državnoj imovini, Zakon o parničnom postupku. Naravno, što se tiče ovih pravosudnih zakona praksa je i preporuka Evropske komisije da radi na njima Ministarstvo pravde, da radi dodatne javne rasprave itd. Međutim, tu smo da u komunikaciji osmislimo modalitete na Odboru za politički sistem pravosuđe i upravu kako da obezbijedimo tu komunikaciju da koordiniramo dalji rad i vjerujem da će i Ministarstvo pravde tu imati aktivni ulogu da obezbijedi ta prateća kvalitetna rešenja. Potrebne su institucije, rekao bih Specijalni sud, svi smo skoro saglasni sa idejom Specijalnog suda. Hajmo da razmotrimo na koji način da dođemo do toga da taj Specijalni sud bude i efektan i efikasan što se tiče i nadležnosti, ali da bude jedan supstrat čestitih sudija spremnih da se uhvate u koštac sa najsloženijim predmetima i dovedu do pravde u ovim predmetima reforma institucije zaštitnika imovinsko pravnih interesa. Svi smo naglašavali odnos zaštite imovinsko pravnih interesa i državno tužilačke organizacije koji

treba da bude razrađen da ne bi bilo zastoja, da ne bi zaginula neka stvar pa da se posle prebaca odgovornost između jednih i drugih. Potrebna nam je reforma poreskih institucija, ozbiljna reforma i poreskih i inspeksijskih institucija.

Ono što želim kazati, a juče sam dijelom demantovao, pošto je mišljenje koje je poslato Odboru od strane jednog pravnika koje inače sadrži dosta značajnih rešenja sa koja su afirmativna i djelotvorna, ali je iznijeto jedno rešenje koje se tiče vremenskog limita sa kojim to nije stav ni jednog člana radne grupe, a pokušalo se sa tim manipulirati. Što se tiče imena i partije koju predstavljam, ali ću se usuditi da kažem svakog člana jedne grupe koji dolaze iz različitih partija ne postoji podjela do 1997.godine i nakon 1997.godine svima je cilj oduzimanje nelegalno stečene imovine bez obzira kad je stečena. Zašto? Zato što, usudiću se da kažem ovu radnu grupu je činilo pet ljudi i to iz različitih političkih subjekata. Niko od njih nije zarobljen, niko nije dužnik nekom tajkunu ili je talac neke interesne grupe, dakle to su slobodni ljudi i nikome ne duguju i zato želimo da radimo i da dođemo do najefikasnijih mehanizama u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije, pranja novca i mafije u najširem smislu te riječi. Samo jednu napomenu. Molim vas, pošto su i drugi malo prekoračivali znate da u ime našeg kluba više neće niko govoriti, pošto smo čuli danas i od predstavnika određenih vanparlamentarnih grupacija napomenu da treba bez vremenskih ograničenja da bude zakon. Prvo bih rekao pa imali su priliku kada su bili ministri da kreiraju vrlo efektivna, efikasna rješenja bez ikakvih vremenskih ograničenja pa nijesu iako sam ih evo i ja podržavao, zašto, da ne bi došao DPS ponovo i podržavaću svakoga da se DPS ne vrati. Recimo amandman kojim se saglasilo i Ministarstvo pravde, a koji smo i mi formulisali. Član 8 se mijenja i glasi: "Imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću oduzeće se od učinioca iz člana 2 stav 1, 2 i 3 ovog zakona ako imovina učinioca u očiglednoj nesrazmjeri sa njegovim zakonitim prihodima i ako postoje druge okolnosti konkretno u slučaju ako opravdavaju oduzimanje imovinske koristi". Dakle, mi smo izbrisali vremenske limite. Nema niko pravo nama da nešto spočitava pogotovo ne onaj ko je imao priliku pa nije uradio ništa nego se hvalio kako funkcionere DPS-a postavlja na rukovodeća mjesta. Nemam ništa protiv da bilo ko radi, ali zna se da rukovodeća mjesta treba da uzme onaj ko ima politički legitimitet sa izbora.

Zašto su ova pitanja važna? Zašto su očekivanja javnosti velika i mi ta očekivanja moramo da ispunimo. Zato što javnost želi pravdu, a pravda je i naša obaveza. Pogledajte podatke globalnog finansijskog integriteta koji kaže da je u periodu od 2004. do 2013. godine, poštovani građani, iz Crne Gore iznijeto dvije i po milijarde dolara. Prema njihovim podacima to nijesu podaci članova radne grupe neke političke partije ili itd. 2006. iznijeto 436 miliona, 2007. - 743 miliona dolara, 2008. - 456 miliona dolara, 2009. - 278 miliona dolara, 2010. - 250 miliona dolara i 2011.godine - 222 miliona dolara. Tu se stalo. Dok građani čekaju prvi u mjesecu sa par desetina eura u džepu iz Crne Gore su se desetine miliona evo ih dvije i po milijarde eura za svega devet godina iznijele. Koliko od 2013. do 2023. godine? Mnogo više, zato što su kriminalni mehanizmi, mafijaški mehanizmi nekažnjeno i nekažnjivo djelovali i samo su ojačali, osvojili su državu i zarobili su državne institucije zato imamo tužioca Čađenovića koji je agent kavačkog klana, zato imamo predsjednicu Vrhovnog suda koja naručuje presude preko mobilnog telefona govoreći klijenitima imam pozitivnih vibracija, a treba o njenom slučaju da odlučuje sudkinja koja joj čestita 30.jul međunarodni dan prijateljstva, a da se prethodno nije izuzela u ovom slučaju o kojem odlučuje. E takvi ljudi su doveli do svega ovoga. Kaže imam pozitivnih vibracija. To je bila lozinka za naručivanje presuda, funkcionisale su mreže nezakonite u crnogorskom pravosuđu za naručivanje presuda. Članovi kriminalne grupe u kojem je bila i predsjednica Vrhovnog suda su se bavili zastrašivanjem primjenom mjera sile kako bi se ispunili ti kriminalni dugovi. Zašto zastrašivanje, zašto primjenom mjera sile, zato što su se bavili ilegalnim aktivnostima koje se ne mogu tužiti na sudu. Kriminalni dogovori se ne sprovode preko suda putem tužbe nego zastrašivanjem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:53:29)

Kolega Koprivica, molim vas, pošto vrlo smo blizu da iskoristimo kompletno vrijeme Kluba Demokrate - Demos, molila bih vas jer smo se dogovorili negdje da racionalizujemo raspravu. Molila bih da završavate.

MOMO KOPRIVICA (28.02.23 12:53:43)

Mene bi zabrinulo da sam prekoračio, ali kad sam blizu, imam šansu još uvijek.

Narod ove stvari veoma pamti šta god da se kaže. Narod je na žalost ove stvari proživio, ne treba da ih pamti nego je proživio to, pretrpio nepravdu i mi zbog te nepravde i reagujemo i djelujemo i ne želimo da se propusti nijedna šansa. Mi ne želimo da ova šansa propadne. Dobra je šansa, dobra je šansa, treba malo strpljenja i dodatni trud, dodatni napor svih nas da imamo kompleksan i sveobuhvatan mehanizam,

sveobuhvatno zakonodavstvo. Završavam, narod očekuje pravdu zato što su milioni državnog novca ili državnih resursa išli ka prevarantima. Tako je koncesije za šume dobijala firma koja nije registrovana, nije registrovana, dobijala je anekse bez icojeg potpisa, bez ovjere, bez datiranja. Sve je to bilo moguće u Crnoj Gori. Pozdravljam ove aktivnosti oko oduzimanje ekskluzivnog prava kada je u pitanju trajektna linija Kamenari - Lepetani iako sam mišljenja da je trebalo bolje i više i detaljnije pripremiti tu akciju, ali i tu leži tajna onog prvog miliona. Omogućen je šefu bivšeg režima, prvi miliona, a on se odužio preko leđa države. Pa njegovi kumovi su dobili pravo na nekontrolisani monopol. Taj nekontrolisani monopol ne samo što stiče velike prihode nego ne poštuje presude crnogorskih sudova. Kaže se u presudi Apelacionog suda da imaju dostavljati mjesečne izvještaje o realizaciji kako bi se utvrdila visina obaveze i naknade prema državi da se zna osnovica u odnosu na koju se odmjerava procjena. Donosi se presuda, DRI kaže da oni ne poštuju presudu i Javno morsko dobro kojim upravlja DPS 2009. godine zastupa ga poslanik DPS-a podnose predlog za izvršenje i kažu ne poštuje pomorski saobraćaj. Znači on nije poštovao ni partijske kolege svog kuma, zašto, zato što je bilo potrebno da se demonstrira sila, da se kaže da je iznad pravnog poretka da za njega pravne obaveze ne važe. Nama je zato potrebno da dođemo do jasnih uspjeha, do mjerljivih rezultata, da damo sve onoliko koliko možemo i ono što je do nas svak, a mislim da će i Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu tu postoji preovlađujuća volja dati sve od sebe da se uspostavi ova komunikacija i efikasan kanal i za komunikaciju i za rad na dogradnji i na optimizaciji ovog zakonodavstva i da ćemo konačno imati pravdu u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 12:57:05)

Zahvaljujem poslaniku Koprivici.

Prije nego što dam riječ poslaniku Milošu Konataru koji će iznijeti stav ispred Kluba Crno na bijelo, samo jedna kratka konstatacija. Kolege poslanici, obavještavam vas da je Milan Marović podnio ostavku na funkciju člana Državne izborne komisije Crne Gore, pa objavljujem, saglasno Poslovniku Skupštine, Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje funkcija člana Državne izborne komisije Crne Gore.

Sada prelazimo na uvodno izlaganje ispred Kluba Crno na bijelo riječ ima šef kluba Miloš Konatar. Izvolite, kolega Konatar.

MILOŠ KONATAR (28.02.23 12:57:55)

Hvala, predsjednice Skupštine.

Poštovane kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani Crne Gore,

Sa pravom postoji veliko interesovanje za današnju raspravu. Moram reći konačno da se u Skupštini Crne Gore razgovara o unapređenju zakonskog rješenja kojim se oduzima imovina stečena kriminalom u Crnoj Gori. Da bi se imovina stečena kriminalom u Crnoj Gori efikasno oduzimala neophodna je politička volja. Ta politička volja kad je u pitanju Građanski pokret URA i ova Vlada Crne Gore ne sumnjivo postoji. Zbog toga što ta politička volja postoji mi imamo ovaj predlog zakona o kojem razgovaramo u Skupštini Crne Gore. Mislim i uvjeren sam da politička volja postoji i među poslanicima Skupštine Crne Gore i među onima koji su učestvovali u radu ove radne grupe sa ciljem da se ovaj zakonski tekst unaprijedi. Mi već imamo rezultate unapređenja ovoga zakonskog teksta.

Dakle, nema efikasne borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, poštovani građani, ukoliko ne damo alat i instrumente Tužilaštvu da efikasno oduzima imovinu koja je stečena kriminalom, sa pravom poštovani građani se ovoliko da kažem i razumljivo je zašto se ovoliko buke u javnosti diže i zašto ovoliko interesovanja za ovo zakonsko rješenje imam. Zato što sa jedne strane imamo stotine miliona eura, da ne kažem milijarde koje su završile kroz kriminalne aktivnosti i kroz pljačkaški proces privatizacije koji je sproveden u Crnoj Gori, sa jedne strane kao zainteresovana strana, a sa druge strane poštovani građani sve vas i sve nas koji želimo pravdu, koji želimo da ono što je oteto od države i od vas poštovani građani vratimo državi Crnoj Gori. Ko danas ima najveći interes da pomogne organizovanom kriminalu, tranzicionim biznismenima koji su zaradili novac kako su ga zaradili, taj i ovo odgovorno tvrdim se u ovome trenutku zalaže da se ne uradi ništa.

Dakle, najbolje kako mi možemo da pomognemo kriminalu poštovani građani, jeste da ne uradimo ništa, da ostavimo sve kako je sada. Zašto ovo govorim, izmjenama Zakona o krivičnom postupku iz 2009.godine, donošenjem 2015.godine, Zakona o oduzimanju imovine stečene kriminalom uvedeno je pitanje utvrđivanja porijekla imovine i oduzimanje imovine stečene kriminalom u Crnoj Gori. Da li su ti o tome govorio poslanik Koprivica, da li su ti zakoni dobri ne dovoljno, da li su ti zakoni dali rezultat? Nijesu. Sad kada imamo predlog Vlade da unaprijedimo ta zakonska rješenja, neko kaže - ne, bolje da ostane tako kao što je sad.

Poštovani građani, molim vas samo za elementarnu logiku. Mi u ovome trenutku imamo zakonska rješenja, koja nijesu dovoljno dobra, koja nijesu dala dovoljan rezultat da kažem, dali su loš rezultat, kada je u pitanju oduzimanje imovine stečene kriminalom i sada kada imamo predlog zakona, neko će da kaže da je on najbolji, neko će da kaže da nije dovoljno dobar, ali je svakako veliko poboljšanje i to smo čuli od kolega u odnosu na sadašnji tekst zakona i imamo nekoga koji kaže, nemojte da dirate ništa, neka ostane onako kako je sad. Ako poštovani građani, ostane kao što je sad, nema oduzimanja imovine stečene organizovanim kriminalom i pobijedili su, oni biznismeni koji su pljačkali državu Crnu Goru i pobijedili su one strukture organizovanog kriminala koje su stekli svoju imovinu na nelegalan način.

Dakle, mi smo ovdje govorili o zakonskim rješenjima i unapređenju ovoga teksta zakona. Pokušaću opet da kažem, da ostanemo na terenu logike, sadašnjim zakonom predviđeno je da se imovina može oduzimati samo po okončanju krivičnog postupka, tako je sada. Ovim izmjenama zakona se uvodi da se imovina može oduzeti i bez pravosnažne krivične presude tj. tako je osuđujuće presude i ja vas pitam poštovani građani, da li je to unapređenje u odnosu na sadašnji tekst zakona? Jeste.

Da li je to unapređenje ako mi kažemo da spuštamo stepen sumnje ovim predlogom i da lakše možemo da oduzimamo imovinu, da li je to bolje? Jeste.

Zašto neko ima protiv nečega što je bolje, to je pitanje i za vas i za sve nas da dobro razmislimo.

Nama sad, ne treba poštovani građani, ako se usvoji ovaj predlog zakona, ne treba nam potvrđena osuđujuća presuda, već je dovoljno da postoji osnovana sumnja, da bi se oduzimala imovina. Sad, s obzirom pazite vraćam se poštovani građani važno mi je na još jedan teren logike.

S obzirom da krivična presuda nije uslov, s obzirom da krivična presuda, nije uslov, onda se lice ne može štiti imunitetom, onda imunitet nije zaštita i nije prepreka za oduzimanje imovine. Ja ne želim da imunitet bude prepreka za oduzimanje imovine i postavljam vam sad pitanje. Po sadašnjem zakonu, ako ništa ne promijenimo, imunitetom, postojanjem imuniteta, određenih javnih funkcionera, nas poslanika, ministara, predsjednika, nemoguće je oduzeti imovinu, ako ne promijenimo ovaj zakon.

Zašto se neko buni, da promijenimo ovo zakonsko rješenje i da kažemo imunitet ne može spriječiti oduzimanje imovine.

Poštovani građani, stvari su da ne kažem crno na bijelo, ali su jasne, jasne su. Dakle, mi ovim izmjenama, ne targetiramo odnosno namjera Vlade, nije samo da se targetira lice, nego imovina. Znači zašto je to važno, zato što imovina ne može pobjeći, imovina je tu, kad je tu ona se može oduzeti, ali je imovina tu i pitanje opet, zašto neko ima protiv toga.

Ja opet kaže, ako ne uradimo ništa, ako ostavimo stvari kako jesu sad, onda smo mi pomogli svima onima koji se bore da se ne oduzme imovina stečena kriminalnom djelatnošću. Da li mi treba da u dodatnom vrmenu unaprijedimo ovaj tekst zakona koji je predložila Vlada, mislim da treba. Zato što je to i rekle su kolege nije ovo pitanje, bez obzira što je politička volja koja postoji, među ovim poslanicima koji su ovdje trenutno, nego je to veći širi društveni interes.

Da li nam treba još mjesec dana, ajmo još mjesec dana, da unaprijedimo, da radna grupa završi svoj posao, ali vas molim nemojmo da uradimo ništa. Jer, ako ne uradimo ništa, onda su oni koji se bore protiv oduzimanja imovine stečene kriminalom pobijedili, a mi ne smijemo dozvoliti da oni pobijede, nego moramo da im oduzmemo imovinu i da vratimo sve ono što je opljačkano državi i građanima Crne Gore.

Naravno, sa pravom neko je pomenuo da se čulo dosta kritika na predloženi tekst zakona odnosno izmjena Zakona o oduzimanju imovine. Svaka kritika je dobro došla, ja je doživljavam kao dobronamjernu, ali poštovani građani morate znati jednu stvar. Kritike, nijesu bile uniformisane i to kolege znaju, jedan dio kritika, poštovajni građani da znate, je bio usmjeren na to, da ovaj predlog zakona, nije dovoljno oštar, da on može da bude bolji, da treba italijanski neki drugi modeli itd. Ali, drugi dio kritika je bio usmjeren na to da je ovaj zakon preoštar i da on ne može kao ovakav efikasno oduzimati imovinu, zašto, zato što će nam eventualno te presude padati pred Evropskim sudom za ljudska prava jer može doći do kršenja ljudskih prava. Mislim, poštovani građani, obzirom da imamo jedne kritike koje govore da su zakonska rješenja preoštra i drugi dio, uvažena javnosti, da je previše slab mislim da se istina nalazi u sredini, da se srž i osnova te istine upravo nalazi u odredbama ovog predloženog zakonskog teksta. Zašto? Iskustva nas uče da ako mi recimo oduzmemo imovinu, a prekršimo ljudska prava prilikom oduzimanja te imovine na kraju će opet građani i opet država platiti duplu štetu ako nama te presude padnu pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu. Nama nije cilj da se dešava kao što se do sada dešavalo da se određenim kriminalnim grupama oduzme imovina u sudskom postupku pa da se onda zbog raznoraznih nedostataka ta imovina na kraju duplo vrati i da građani Crne Gore i država plati veću štetu nego što je imala benefite prilikom oduzimanja imovine.

Dakle, naravno u ime Crno na bijelo i Građanskog pokreta URA podrška ovom predlogu zakona. Uvažena potpredsjednica Bošnjak je kazala da je i ona ispred Pokreta za promjene i ispred Građanskog pokreta URA smo predlagali zakonska rješenja upravo zbog toga što postojeći zakonski okvir nije dobar. Zato smo i predlagali određene, da kažem, izmjene i donošenje Zakona o utvrđivanju porijekla imovine i saglasan da nam takvo posebno zakonsko rješenje je neophodno u narednom periodu, ali nemojmo zbog

toga apelujem zbog građana i zbog države nemojmo da ne uradimo ništa. Ako dozvolimo da ne uradimo ništa da ovaj tekst ne unaprijedimo ili ga ne usvojimo pobijediće ona strana koja je zainteresovana da legalizuje i da sačuva na stotine da ne kažem na milijarde eura koje su opljačkane od građana i od države Crne Gore.

Dakle, logički, poštovani građani, još jednom želim da vam kažem, nije tačno manipulacija je kad god čujete da vam neko kaže da se usvajanjem ovoga zakona želi legalizovati nečiji ukradeni novac. Ne, ako ne uradimo ništa i ako ne donesemo zakon mi legalizujemo njihov ukradeni novac zato što se on i do sada legalizovao zato što je sadašnji zakonski okvir i njegova primjena loša. Ovim upravo zbog ovoga kolege su rekle što smanjujemo potrebnu sumnju što nam nije potrebno da postoji pravosnažna osuđujuća presuda za oduzimanje imovine mi unapređujemo zakonodavni okvir i dajemo alat Tužilaštvu da se efikasnije oduzima imovina stečena organizovanim kriminalom. Kako će se na kraju svako odnijeti prema ovom predlogu zakona ostajemo da vidimo.

Poštovani građani, još jednom vam želim reći, onaj ko kaže da se žele zaštititi tajkuni iz '90-ih i tranzicioni biznismeni mora da zna da u ovome trenutku poslaničke klupe DPS-a su prazne. Da se ovim predlogom zakona štiti neko iz '90-ih godina ili tranzicioni biznismeni koji su njima bliski pa oni bi bili danas ovdje, oni bi dali podršku ovome zakonu da bude usvojen. Ne, njih je od ovoga predloga zakona strah i zato nisu danas ovdje. Njih je od ovoga predloga zakona strah i zato vam kažem da je manipulacija kad vam bilo ko kaže da se ovim zakonom, ovim predlogom zakona želi legalizovati krađa iz '90-ih i 2000-ih godina kad je režim DPS-a imao apsolutnu vlast. Ako hoćemo da efikasno oduzimamo imovinu stečenu kriminalom, ako hoćemo da dođemo do sveobuhvatnog zakona o porijeklu imovine ovo je korak naprijed. Mi možemo poštovani građani da govorimo o tome da li je taj korak dovoljno veliki, da li smo mogli da napravimo veći korak, ali je ovo je korak naprijed i neophodan korak u odnosu na ono što je trenutno stanje koje postoji u Crnoj Gori.

Dakle, poštovani građani, ovi ljudi koji sjede ovdje, ovih najmanje 41 poslanik koji želi da učestvuje u radu ove radne grupe koja je unaprijedila tekst zakona, poručuje da postoji politička volja, ona je tu, da se oduzima imovina stečena kriminalom i da svak ko je opljačkao građane i državu Crnu Goru mora tu imovinu vratiti. Država je krenula vraćanjem akcija Luke Bar, vraćanjem vlasništva nad Željezom Nikšić, oduzimanjem eksploatacije i trajektne linije Kamenari - Lepetani da se vraće ono što je neko oduzimao od države. Ovo je korak, poštovani građani, u tom smjeru. Molim vas, upravo zbog toga što je jedna od zainteresovanih strana da ovaj tekst izmjena zakona da se na njemu ne radi dalje da se ne unapređuje ti ljudi imaju na stotine miliona eura, imaju milijarde eura nemojmo da dozvolimo da ti ljudi pobijede. Ti ljudi ovakvim koracima gube i nastaviće da gube.

Poštovani građani, podrška i apel Vladi ministru Kovaču da na ovom pitanju sarađuju sa Parlamentom, sarađuju sa predstavnicima radne grupe i da za mjesec, najdalje dva, dođemo do zakonskog teksta koji neće ostavljati ni minimum sumnje da će svak onaj ko je ukrao novac od građana i države Crne Gore to morati vratiti. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 13:17:36)

Zahvaljujem poslaniku Konataru.

Ovim smo iscrpili uvodna izlaganja ispred klubova.

Da li uvaženi ministar želi da komentariše izlaganja?

Izvolite, ministre.

Riječ ima ministar Kovač.

MARKO KOVAČ (28.02.23 13:17:55)

Uvažena predsjednice Parlamenta, uvaženi poslanici,

Dakle, kao što smo čuli iz dosadašnjih izlaganja postignut je neformalni načelni dogovor da radna grupa koja je formirana u okviru Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu nastavi rad kako bi u narednom periodu, nadam se, vrlo kratkom vremenskom roku u nekom 15 do 20 ili mjesec dana došli do razjašnjenja svih dilema koja su postavljena povodom ovog zakonskog teksta i kako bi uz saglasnosti i u koordinaciji sa radnim timom utvrdili konačne amandmane kako bi i ovaj zakonski tekst koji je Vlada podnijela dodatno osnažili kako bi on bio na kraju efektivniji. Dakle, mene raduje današnja rasprava i postojanje političke volje u pravcu usvajanja ovog zakona. Mi kao Vlada i Ministarstvo pravde smo podnoseći ovaj zakonski tekst iskazali spremnost za unapređenje instrumenata i pravnih alata u pravcu oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću o čemu je bilo više riječi, o čemu su govorili i premijer kao gotovo i svi poslanici. Smatram da u tom pravcu treba da i ovo zakonsko rješenje dobije svoj

konačni format. Ja bih se ja bih se osvrnuo na i pokušao da sublimiram izlaganja uvažениh kolega poslanika, dakle u pogledu određenih navoda koje su oni iznijeli u svojim govorima. Dakle što se tiče samog naziva zakona da li je on anti mafije zakon, da li je on Zakon o porijeklu imovine ili je on Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću tj. izmjene i dopune toga zakona. Ja mislim da ime zakona nije bitno da je suština kakav se efekat time postiže. Možemo mi neko zakonsko rešenje nazvati ovakvo ili onakvo, ako ono nema svoju djelotvornost, ako ono sutra nema poboljšanje u svojoj primjeni to je potpuno nebitno kako će se on zvati. Dakle, postojećim Predlogom zakona značajno se unapređuju alati kako tužilaštava tako i kasnije suda u pogledu trajnog oduzimanja imovinske koristi. Da li je ovo zakonsko rešenje koje mi sada imamo dobro? Očigledno da nije i pored nedostataka kapaciteta i pored nedovoljne primjene od strane institucije mi sada nismo imali kvalitetna zakonska rešenja koja su omogućavala brže i efektivnije oduzimanja ove imovinske koristi. Iz tog razloga pomjerali smo momenat kada se može ići u to oduzimanje za dijela iz oblasti Specijalnog Državnog Tužilaštva kada je nezakonita imovinska korist u iznosu od 50.000 eura ili veća tako da se može ići nakon donošenja naredbe o sprovođenju istrage. Smatram da na taj način dajemo jednu potpuno novu dinamiku, dajemo prostore kako tužiocu tako i zaštiti imovinsko pravnih interesa da država do koristi koja je nezakonito stečena dođe na brži i efikasniji način. Da li će ovo zakonsko rešenje riješiti sve naše probleme? Naravno da neće i naravno da donošenje tj. unapređenje ovog zakonskog teksta ne sprečava da se radi na donošenju ili izmjenama novih tj. postojećih zakona. Dakle, to su zakoni prije svega iz domena finansija, iz domena poreske politike i upravo sveobuhvatnom i koordinisanom akcijom kako Vlade tako i ovog Parlamenta mi možemo doći do onoga čemu svi težimo, a to je jačanje u borbi protiv kriminala i korupcije.

Što se tiče kritika koje su upućene na ova predložena rešenja od strane Vlade ja bih te kritike podijelio na one koje su pravnog karaktera i na one koje su čistog političkog ili politikanskog karaktera. Dakle, imali smo prilike da vidimo i na konsultativnom saslušanju koje je bilo javno prenošeno tako i u radu radne grupe da je na svaku pravnu dilemu koja je izrečena u kontekstu djelotvornosti i primjene ovog zakona argumentovano odgovoreno od strane eksperata koji su kako pisali ovaj zakon tako i eksperata koji se slažu sa postojećim zakonskim tj. predloženim zakonskim rešenjima. Našto mi nismo mogli da odgovorimo? Na prizemne konstrukcije, na podmetanja i na pokušaje lične diskreditacije eksperata koji su dali argumente u prilog rešenja koji ovaj zakonski tekst sadrži. Dakle, na te uvrede prizemna podmetanja definitivno nemam odgovora. Nekad odgovor daju građani kroz svoj sud na kraju krajeva. Da li se ovo zakonsko rešenje može unaprijediti? Naravno da može i naravno da svako zakonsko rešenje možemo tretirati na ovaj ili onaj način da postoje različiti uglovi gledanja što nije sporno i nije nikakva tajna niti je to neobično da kad se rade ovako osetljivi zakonski tekstovi kao što je ovaj zakon, a ovaj zakon svakako to jeste kao i drugi zakoni recimo Zakon o krivičnom postupku postoje različita gledišta, različiti uglovi gledanja od strane određenih različitih institucija. Dakle, ne posmatraju svi pravници identično određena rešenja. Mi smo i na današnjem zasijedanju mogli čuti različite argumente, različite kritike koje su jedni drugima kontradiktorne. Upravo je i to naveo kolega Konatar kada je rekao da je sa jedne pozicije ovaj zakon tretiran kao Zakon koji daje prevelika ovlašćenja, a sa druge strane kao zakon koji daje premala ovlašćenja državnim organima. Dakle, mi smo se morali kao Vlada i kao Ministarstvo pravde kretati u okviru Ustava, u okviru zakona i u okviru potvrđenih Međunarodnih konvencija koje je ova država ratifikovala i kojima smo mi obavezani. Dakle, prije svega mora se kretati okvirima ljudskih prava i sloboda što je nešto što svaki zakon mora sadržati u sebi.

Dakle, što se tiče kolege Mustafića, inspirisao me sa par teza i porukama da treba pravo staviti ispred politike. U potpunosti sam saglasan, ali mislim da pravници ovdje i mogu postići određeni konsenzus i određeni dogovor u pogledu rešenja, ali da su upravo oni koji su ovaj zakon pokušali da smjeste na teren politike doprinijeli da imamo ovakvu situaciju kakvu imamo i da imamo različite konstrukcije podmetanja i pokušaja diskvalifikacija ljudi na ličnom osnovu da bi se ovaj zakon napao. Dakle, Ministarstvo pravde i Vlada će uvijek biti spremni da saslušaju konstruktivne kritike, da prime Savjet, da prime kvalitetna rešenja i da ih zajednički implementiramo, ali nećemo biti spremni da budemo meta raznih podmetanja i prizemnih konstrukcija. Dakle, to ćemo uvijek jasno i glasno reći bez obzira od koga dolazi - da li dolazi od strane političara, od strane NVO sektora mi imamo svoju politiku i politiku Ministarstva pravde neće voditi ni jedna NVO organizacija. To vam sad kažem. Dakle, tu smo da saslušamo, ali ovo je u nadležnosti Ministarstvo pravde i Vlade i prema tome se moramo odnositi na odgovoran način. U tom smislu eto nadam se da sam u najvećem dijelu odgovorio na neke od ključnih teza. Dakle, što se tiče saradnje među organima dakle zaštitnika imovinsko pravnih interesa i tužilaštava naravno možemo napraviti jedan ili drugi model. Organi svakako moraju saradivati shodno Zakonu o državnoj upravi i ni jedan memorandum ne može zamijeniti njihovu zakonsku obavezu da oni kao organi saraduju. Mislim da je to nesporno i da treba ići i gledati samo suštinu.

Što se tiče zamjerki Evropske komisije dakle, mi nemamo negativno mišljenje Evropske komisije, imamo određene rezerve u pogledu ovog zakona koje se tiču u najvećem dijelu njihove primjene čega smo i mi svjesni imajući u vidu naše institucije i njihove kapacitete. Dakle, to nije ništa novo i sa tim se mi

suočavamo i sa tim se mi borimo i svakim danom pokušavamo da unaprijedimo naše kapacitete i rad naše institucije. Mislim da smo u dosadašnjem radu prilično tome doprinjeli, da smo ojačali kapacitete, naravno da ih treba i dalje jačati, ali jednostavno to moraju biti komplementarni procesi dakle unapređenje zakonodavnog okvira i jačanje kapaciteta i institucija to su dva komplementarna procesa koja moraju ići jedan uz drugi. U tom smislu opet evo da zaključim na kraju raduje me što je iskazana spremnost i u tom smislu pozdravljam i rad radne grupe koju je formirao poslanik Koprivica da u kratkom vremenskom roku mi dođemo do kvalitetnih rešenja, amandmana kako bi ovaj zakon usvojili u što kraćem roku, jer mislim da je to svima nama interes. Ja vam sad kažem da smo ovo zakonsko rešenje imali proteklih pet do sedam godina mi bi sada imali desetine i desetine miliona eura koje su kriminalne organizacije stekle na nezakonit način u državnom vlasništvu. Dakle, to je nešto što je činjenica. Desetine i desetine miliona, evo biću pesimista pa ću reći desetine i desetine miliona, a sada ih nemamo. Imamo izbor ili da zadržimo ovo rešenje koje ne donosi ništa ili da ga unapređujemo. Mislim da je ovo veliko unapređenje. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 13:29:56)

Zahvaljujem ministru Kovaču.

Nastavljamo dalje, u skladu sa prijavljenim a i dogovorom riječ ima poslanik Andrija Popović, a nakon njega poslanik Branko Radulović koji je podijelio vrijeme sa poslanicom Brankom Bošnjak kad je bilo uvodno izlaganje i to je lista onih koji su prijavljeni a u skladu sa prethodnim dogovorom.

Poslanik Andrija Popović ima riječ. Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.02.23 13:30:22)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade u tehničkom mandatu,

Ovo je veoma važan zakon, zakon koji bi trebao da bude jedan od temelja pravde i vladavine prava u svakoj državi. Naravno, sada ne znam ni da li više ima smisla govoriti o svemu. Evo čuli smo da je došlo do nekog dogovora da se ovaj zakon povlači, da se o njemu nećemo izjašnjavati, tako da ko zna kad i ko zna gdje.

Ovaj Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću uz onaj Zakon o lustraciji bi trebao da bude temelj pravde, posebno u Crnoj Gori i vladavine prava. Zakon o lustraciji, da podsjetim, da je Liberalna partija predložila u ovoj Skupštini prije 15 godina nikad nije stavljen na dnevni red sjednice.

Može se nazvati kontraverznim predlog izmjena i dopuna ovog zakona, mi više ne znamo, ni da danas odlučujemo nemamo pojma o čemu bi odlučivali. Da li bi odlučivali o onom prvobitnom prijedlogu Vlade u tehničkom mandatu, da li bi odlučivali o svim onim amandmanima koje je tehnička Vlada uputila na ovaj isti zakon, o Zaključcima Odbora za politički sistem, pravosuđe u upravu ili o onome što je navodno radna grupa u kojoj su samo bili članovi iz vlasti parlamentarne većine, radila do sada, tako da vjerovatno niko od nas ne bi imao pojma o čemu se mi danas izjašnjavamo.

Ovaj zakon možemo nazvati slobodno moto izmjena i dopuna ovog zakona po onoj Njemačkoj poslovice, "Male lopove vješamo, a pred velikim lopovima skidamo šešir". Znamo stav prema ovim izmjenama i dopunama zakona i Venecijanske komisije, Evropske unije, naših renomiranih nevladinih organizacija - MANS, Akcija za ljuska prava, CDT-e, CGO, u glavnom svi su oni tražili da se ove izmjene i dopune ovog zakona povuku, da se ne glasa o njima, evo i došli smo do toga, ali ono što ja molim, apelujem na predlagače u budućem radu, mora biti transparentnosti. Ovaj zakon sad se vraća u formu, koliko sam shvatio, Nacrta. Mora se organizovati i nova javna rasprava, taj najnoviji Nacrt mora ići prema Venecijanskoj komisiji, nemojte da preko koljena lomimo i ugrožavamo. Ovaj Nacrt sadašnji je ugrozio čitav Ustav, naročito član 35, pretpostavka nevinosti - svako se smatra nevinim dok se njegova krivica ne utvrdi pravosnažnom odlukom suda. Po ovom zakonu političkim neistomišljenicima smo mogli da od prvog dana oduzimamo što nas je volja, kako je uvaženi, davno smijenjeni premijer Abazović, govorio "Od danas pola Crne Gore neće zažimati, odnosno zaspivati", je li tako bilo, otprilike.

Dakle, to su te riječi prevedene u ovaj zakon, koliko sam ja shvatio. Da se razumijemo, prezirem sve kriminalce, svakoga ko je od držve, od naroda, od građana uzeo jedan euro, ne ovo kako vi se gađete, ovaj ukrao deset miliona, onaj 100, a onaj biće i dvije - tri milijarde, ali pravda ne smije biti ugrožena. Dakle, pretpostavka nevinosti postoji, to je jedan od naših načela, glavnih načela u našem Ustavu, ne smije se nikako ugroziti Ustavno pravo građanima na pretpostavku nevinosti. Molim vas da to u budućoj proceduri bude transparentno. U tu radnu grupu morate uključiti i predstavnike opozicije, ovo se tiče svih nas. Za vrat moramo stati kriminalcima i lopovima, ali to mora biti na ustavan i zakonit način, nikako progonom

neistomišljenika. Ponavljam, gledajući, to je vjerovatno bio i motiv da se sve ovo napravi i da se napavi od ovog zakona takav kaos, odnosno od izmjena i dopuna ovog zakona. Za tim nema potrebe.

Jedan od temeljnih zakona koji se tiče vladavine prava mora biti u korist svih građana i građanki Crne Gore nikako u korist samo one jedne navodne polovine koja neće zažimati od danas. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 13:38:23)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

S obzirom na to da se u međuvremenu prijavio poslanik Ivanović, poslanik Radulović želi da bude posljednji.

Izrazili ste želju koliko sam shvatila, da jeste.

Zahvaljujem, kolege. Dajem pauzu.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 15:00:35)

Poštovane kolege i kolegice, nastavljamo sa radom.

Riječ ima poslanik Branko Radulović. Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (28.02.23 15:00:45)

Hvala, predsjednice.

Samo da razjasnim nešto što vi dobro znate. Pokret za promjene, naš klub, je iskoristio samo pet minuta, svi su koristili 20 - 25 minuta, a imajući u vidu jednu borbu Don Kihotovsku koju sam vodio od 90-ih godina protiv kriminalaca želim samo da podsjetim na to i ministre, na žalost, tu gospodina Abazovića nema, da predložim kako i na koji način treba da uradimo to. Ja sam duboko ubijeđen da bez uspostavljanja pravne države, bez nezavisnih institucija, bez revizije 30 plus dvije godine, dosta kriminogene prošlosti u pojedinom periodu, bez vraćanja otežanih i krivične odgovornosti nema Crne Gore ni u etičkom, ni u ekonomskom, ni u integracionom, ni demokratskom nikakvom drugom smislu. Jedan od osnovnih obilježja, ministre i predsjednice i građani Crne Gore, je ono što Demokratski front koji je nastao na nekom mom ideju koju su prihvatili sadašnji lideri, nije samo ta misija, nije taj stub bez kojeg se nije moglo srušiti režim nego jedan superiorni program.

Ministre, prvi dio našeg programa čiji sam ja koautor, tako da ga nazovem, kojega su pisali eminentni ljudi u Demokratskom frontu i van njega se bavi tranzicijom od autokratije ka funkcionalnoj demokratiji. Ministre, i u prethodnoj 42. Vladi ja sam 9.12.2020. godine pred formiranje te vlade podnio 14 rezolucija i predloga zakona u kojima je bilo preko 400 rješenja. Da je barem dio toga i vaš prethodnih i vi prihvatili sprovedi danas ne bi bilo ove sjednice bilo bi Spuž pun i to kroz zakonsku proceduru i bila bi Crna Gora u sasvim drugim odnosima.

Sad ću reći nešto, kada sam pomenuo blickrig demokratski zakonski tada ga je prihvatio gospodin Abazović, to sam htio sa njim da diskutujem jer on je bio zadužen u prethodnoj Vladi, a sada je premijer. Tada ne bi oni, kako da ih nazovem direktno ih nazivam na drugačiji način, da li oni tajkuni danas onako govorili o nama. Da je bilo otvaranje tajnih dosijea koja je praksa evropskih tranzicija najboljih i direktiva Evropskog parlamenta ništa od toga, da je bilo lustracije ništa od toga. Zašto nijesu prethodna vlada prihvatili moje amandmane na Zakon o Tužilaštvu koji bi napravio do kraja prolaznost i ne to provjetrio tako da ga nazovem u Tužilaštvu? Kada sam pomenuo ovdje, tada je bilo poslaničko pitanje potpredsjedniku Vlade o vetingu, zinulo je 80% poslanika sva Crna Gora. Premijer je rekao ne dolazi u obzir čak i vama sam postavio to poslaničko pitanje. Zašto nema u Sudskom savjetu Zakon o Sudskom savjetu i sudijama. Zašto nema takođe amandmana koji će napraviti da one komisije od etičkog kodeksa pa do tužioca, disciplinskog tužioca i svih ostalih, da provjetre i da budu više od onih koji nisu iz tog zatvorenog sistema?

Dalje, zašto ništa nije urađeno da ne zastarijevaju ili pokušano teška krivična djela. Poziva se na Krivični zakonik, tačno sam onamo rangirao onaj paket koji je kaže se za to krivično djelo za to, to i to najteže 20 godina. Crna Gora nije zrela za dekriminalizaciju klevete. Ove prljave stvari ove nemoralne stvari moramo da sankcionišemo ako Švedska moramo i mi. Zašto nema ništa u Zakonu o medijama, zašto, ministre, nisu raskinuti korupcionaški ugovori, koncesioni ugovori su djelimično raskinuti, ali nije protiv glavnih kriminalaca? Zašto nema ništa od tranzicije, efikasne tranzicione političke pravde. Zašto nema ništa od efikasne krivične pravde i odgovornosti? Zašto nema kompenzacione pravde prema onim nesrećnicima prema kojima je režim 30 godina ih zlostavljao, ubijao i sve ostalo? Zašto, ministre, nema strategije oko toga?

Ministre, bilo je inicijativa, znadite nešto, možda sam ja lud, ali šansi nema da ću pogaziti moje moralne vrijednosti. Žrtvu koju su moji drugari od Liberalnog saveza, Grupe za promjene, Pokreta za promjene i Demokratskog fronta podnijeli od tih tajkuna šansi nema da se neću zalagati pa da mijenjamo Ustav, da mijenjamo sve ostalo, da se izvrši revizija od '90-ih godina kada je bio šverc oružja. Ti šverceri oružja danas kupuju fabrike, ministre. Kada šverc ljudi, šverc duvana preko teških korupcionarskih ugovora, jer je zato meni to moralna vrijednost, dobijanje stanova po povoljnim uslovima i kredita. Ministre, Branka Bošnjak je podnijela takav zakon, i oduzimanje krivičnim postupkom i oporezivanje onih koji ne mogu da dokažu nešto. Slušao sam sve vas. Postao sam vrstan pravnik, samouk, život me je na to naučio, a imao sam dobre neke profesore. Znete li koji je najbolji zakon oko ovoga, niko ga nije pomenuo, nadgradnja američkog i italijanske, a nadgradnja italijanskog je belgijski, da li ste ga pročitali, ako niste nema problema. Ja sam svaku doktorsku disertaciju iz ovoga pročitao, a ne što drugo. On ima proširene ingerencije konfiskacije. On je stvorio specijalnu kancelariju tako misli da se kaže koja oduzima i otima. On je u najvećem saglasju sa kontinentalnim pravom. On je najviše pohvaljen i od Suda u Strazburu.

Ministre, prošao sam golgotu i moja porodica i moji drugari, vjerujte mi, kada je u pitanju privredni kriminal nikome se ne pomjeram. Samo ću vam neke stvari reći što sam pokrećao jer sam za to bio zadužen za privredu i ekonomiju u Liberalnom savezu bio sam visoki funkcioner, ali sad ću samo o ovim tužbama sa dokumentacijom koju krijem na tri mjesta. Jedna je u Tužilaštvu, a jedna je ovdje. Nisam htio da donosim drugu dokumentaciju jer je ogromna.

Ministre, 2004. godine, skoro prije 20 godina, Grupa za promjene Ćućo Batrićević, naš advokat i visoki funkcioner, Nebojša Medojević i ja smo preko 20 tužbi za teška krivična djela iz privrednog kriminala dali ad akta. Zajedno sa Nebojšom Medojevićem 2011. godine sam podnio krivičnu prijavu protiv Mila Đukanovića i Silvija Berlusconi. Neki su se smijali, ali italijanski sud je potvrdio njegove korupcionarske, i presudio, aktivnosti. Sam sam 2014. godine protiv 32 lica na čelo sa Milom Đukanovićem i Deripaskom, protiv pljačke crvenih boksita 2019. godine protiv Mila Đukanovića i deset lica i dvije još tužbe. Prva ladica, fioka Vesna Medenica ni riječ no ona je pokušala da nas progoni. Druga fioka, Čarapićka ni riječ. Treće fioka, Stanković - Katnić, ni riječ, provocirao sam ih ovdje, bio kažnjavan, mislim da sam najviše kažnjavan bio poslanik ili među najveće jer sam im svašta govorio. Ne bre neće da reaguje. Uputio sam zahtjev gospodinu Novoviću i gospodinu Abazoviću. Gospodin Novović je pošteno odgovorio. Za dvije moje krivične prijave protiv 16 lica je dao naredbu, znate šta znači naredba, da krivično odgovaraju za zloupotrebu službenog položaja, ostali su dio kriminalne organizacije. Završavam jer konstruktivno želim samo da priđem ovome.

Ministre, pa zar nije logika vi ste pravnik, kvalitetan advokat, ako specijalni državni tužilac kaže da naredbu dao da su pojedini dokazi tačni tada, i službeni položaj, ko je glavni krivac, šef režima. Osnovne indicije i logika kaže, da li možda druga logika da imunitet njega brani. Sad sam Peđom razgovarao kako možemo da skidamo imunitet predsjedniku države za teška djela, postoji način.

Ovdje ako smo mi narodna skupština ovdje. Ministre, hajmo da napravimo nešto ljudski i pošteno, da zajednički sav ovaj paket, o kome sam govorio i još mnogo čega, napravimo zajedno sa odborom i predsjednikom odbora. Tamo ima vrsnih ljudi. Imamo i mi, kako se zove ono kad ne završiš pravo, a naučiš i slikar već sam počeo da zaboravljam i ja sam taj i mnogo dokumenata znam. Hajmo da napravimo paket, ministre, paket zajedno sa ovim zakonom. Meni se u ovom zakonu strašno sviđa naredba i onda bi moje dvije tužbe koje sigurno za pljačku u Elektroprivredi i u KAP-u kad sam govorio u KAP-u da je preko milijardu, a premnožio si, sad je mala milijarda. Samo od pljačke crvenih boksita, ljudi slušajte me, svi su se bunili inženjeri, radnici, svi mogući koji su zaposleni od 800 do milion tona je, milion tona kvalitetnih crvenih boksita, ministre, metaroluška i nemetaroluška pola 500.000 pola je aluminijum, 250.000 srednji tehnološki sadržaj je 10.000 eura. Koliko je to? Koliko je dvije i po milijarde pljačkaju se danas i premijer mi kaže blago meni što radi Luka Bar. Luka Bar izvozi našu krv, naš neobnovljive resurse, našu mogućnost razvoja. Pozvim vas zajedno sa predsjednikom odbora da zajednički mjesec dana se, nemojte kući ići, napravite cio paket. Usvojicemo objeručke, ko ga ne usvoji je dio kriminalne organizacije. Vrhovnog državnog tužioca kažem ovo je teško deset milijardi što piše na njega, tužbe vrhovnom državnom i specijalnom državnom tužiocu prof dr Branko Radulović. Svaki dan tužioce, Crna Gora niz Moraču prospe preko deset miliona eura, a godišnje pa vidite koliko je to. Oni koji su mi blatili porodicu i koji mi danas blate porodicu i lažu ima jedna crnogorska psovka neću zbog vas i ovoga doma da je rečem, ali znajte mafijo to mislim o vama. Hvala, izvinjavam se.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 15:14:41)

Zahvaljujem, poslaniku Raduloviću, značajno je iskoristio vrijeme.
Poslanik Momo Koprivica, traži proceduru.

Poslaniče Koprivica, samo da ne zaboravimo da mi imamo još jednu sjednicu danas i neka procedura bude u okviru vremena predviđenog za proceduru minut.
Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (28.02.23 15:15:04)

Zahvaljujem, uvažena predsjednice Skupštine, biću kratak.

Negdje me je podstaklo ovo jako inspirativno i sadržajno izlaganje uvaženog kolege Radulovića koji je formulisao zapravo suštinu, a to je da se u komunikaciji između Vlade i Skupštine, odnosno Ministarstva pravde i Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu radi na paketu rešenja. Suštinsku stvar je upravo uvaženi kolega rekao. Odbor će da definiše u toj komunikaciji šta dalje da se čini. To je suština. Paket rešenja nam je neophodan. Upravo je to nešto što je naš imperativ, a pravda obavezuje poštene ljude, a istina obavezuje slobodne ljude, a pravda i istina obavezuju da se vrati ono što je oteto. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 15:15:59)

Zahvaljujem, poslaniku Koprivici.

Ovo je više bio komentar nego procedura, ali u svakom slučaju nastavljamo dalje, odnosno iscrpili smo listu govornika da li uvaženi ministar želi dati završnu riječ.

Izvolite, ministre Kovač.

MARKO KOVAČ (28.02.23 15:16:18)

Hvala, predsjednice.

Na kraju mogu samo da iskažem zadovoljstvo, imajući u vidu sadržinu većine izlaganja kolega poslanika i njihovu spremnost da u što kraćem roku dobijemo konkretna rješenja koja bi utvrdila radna grupa i u koordinaciji sa Vladom tj. Ministarstvom pravde imali konačan tekst ovog zakonskog rješenja vrlo brzo za nekih mjesec dana kako bi vodeći se istim ciljevima, želeći isto, dakle, jačanje vladavine prava, veći zahvat u nezakonito stečenu imovinsku korist došli do kvalitetnih rješenja, do efikasnijih modela oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i kako bi na kraju krajeva ovaj zakonski akt imali vrlo brzo usvojen u Skupštini. Dakle, mogu samo konstatovati da je uvaženi kolega Koprivica u prethodnom periodu kvalitetno organizovao rad odbora tj. radne grupe. Međutim, odbor tj. radna grupa nije stigla da, iz objektivnih razloga prije svega, utvrdi konačna rješenja iz tog razloga mi danas i nemamo glasanje o ovom zakonskom tekstu tako da ćemo nadam se nakon što Vlada tehnički opet predloži tekst zakona i nakon što usaglasimo rešenja sa radnom grupom nadam se već u martu imati ovaj zakonski tekst usvojen. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.02.23 15:17:55)

Zahvaljujem ministru Kovaču.

Konstatujem da je pretres završen. Kao što ste i čuli nećemo se izjašnjavati danas oko toga. Obzirom da postoji i dogovor i dobra namjera da radna grupa nastavi sa radom, radna grupa će svakako raditi i imaćemo naknadno i novu raspravu i izjašnjavanje oko dopunjenog, unaprijeđenog predloga zakona.

Uvažene kolege, sa ovim smo iscrpili ono što je predviđeno za danas za Drugu sjednicu vanrednog zasijedanja. Sada vas obavještavam da ćemo napraviti, između dvije sjednice, kratku pauzu od 15 minuta kako bi se poslanici okupili, nakon čega počinjemo sa Četvrtom sjednicom vanrednog zasijedanja. A u ovih 15 minuta ćemo održati kratak kolegijum kako bi dogovorili efikasnu dinamiku i što efikasniji rad naredne Četvrte sjednice, s obzirom na poslovničku obavezu da se ta sjednica završi večeras do ponoći najkasnije.

Hvala, vidimo se za 15 minuta na novoj sjednici.